

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 17 – 18 listopada 2012 r. na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych, dziedzina nauki ekonomiczne na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych
w Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA - dydaktyka
- dr hab. Teresa Bednarczyk – ekspert PKA – ekspert 2 - kadra
- Maciej Markowski – ekspert PKA – ekspert formalno-prawny
- Dawid Podyma – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku studiów.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, przeglądu wylosowanych prac dyplomowych, wizytacji zajęć.

Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1.1).

Uczelnia przyjęła strategię rozwoju Uchwałą Konwentu WSB w Poznaniu w z dnia 6 maja 2011 r. w sprawie zintegrowanej Strategii Rozwoju WSB w Poznaniu do roku 2012 r. Punktem wyjścia do budowy strategii była misja WSB w Poznaniu określona w Uchwale nr 18/2009 Konwentu WSB w Poznaniu w sprawie zatwierdzenia misji WSB w Poznaniu.

Częścią integralną Strategii WSB w Poznaniu jest Strategia Rozwoju Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie.

Misja i Strategia Rozwoju Uczelni oraz Wydziału została przyjęta zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Tryb przyjęcia Strategii Rozwoju spełnia również wymogi określone w art. 66 ust. 1 oraz art. 70 ust. 1 Ustawy.

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie WSB w Poznaniu zgodnie ze swoją misją kształci studentów w dziedzinie nauk ekonomicznych spełniając odpowiednie standardy i oczekiwania, związane w sposób szczególny z praktyką. Kierunek *Finanse i Rachunkowość* odgrywa ważną rolę na Wydziale ze względu na znaczącą liczbę studentów. Na ocenianym kierunku od roku akademickiego 2012/2013 realizowany jest **praktyczny profil kształcenia**, aby jak najlepiej dostosować umiejętności i kompetencje studentów i absolwentów do coraz bardziej konkurencyjnego i wymagającego rynku pracy. Misja uczelni brzmi: Twoje profesjonalne referencje. Realizując swoją misję uczelnia aktywnie współpracuje z lokalnym środowiskiem biznesowym (przedsiębiorstwami, bankami, instytucjami). Z potencjalnymi pracodawcami w sposób ciągły konsultowana jest oferta edukacyjna ocenianego kierunku. Pracodawcy systematycznie opiniują programy kształcenia, oceniają także propozycje otwierania nowych specjalności również w ramach kierunku *Finanse i Rachunkowość*. Jednym z priorytetów uczelni jest tzw. praktyczność, realizowana m.in. przez dobór właściwej kadry, która posiadając doświadczenie zawodowe potrafi przekazać wiedzę praktyczną..

Strategia rozwoju Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie opiera się na czterech założeniach: rozwój oferty dydaktycznej, zwiększenie podmiotowości Wydziału Zamiejscowego w ramach Uczelni i na rynku, unowocześnienie oraz rozbudowa relacji z biznesem. Strategia ta znajduje swoje częściowe odzwierciedlenia w efektach kształcenia zdefiniowanych dla kierunku *Finanse i Rachunkowość*, a w szczególności tych odnoszących

się do specjalności studiów. Studenci kończący kierunek *Finanse i Rachunkowość* mają być w pełni przygotowani do przyszłej pracy zawodowej, mają zdobyć odpowiednie umiejętności i praktyczne postawy, wykraczające poza standardową wiedzę zdobytą na studiach.

Oferta kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* prowadzonym przez Wydział Zamiejscowy w Chorzowie WSB w Poznaniu jest zróżnicowana, zarówno w ramach pierwszego jak i drugiego stopnia studiów. Na pierwszym stopniu studiów oferowane są cztery specjalności: *Finanse publiczne i podatki, Finanse małych i średnich przedsiębiorstw, Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw oraz Bankowość i rynki finansowe*. Natomiast na drugim stopniu oferowanych jest aż dziesięć specjalności: *Finanse i handel międzynarodowy, Informatyka w finansach, Marketing i sprzedaż usług finansowych, Zarządzanie finansami przedsiębiorstw, Bankowość i innowacje finansowe, Finanse publiczne i podatki, Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw, Logistyka w biznesie, Gospodarka nieruchomościami, Turystyka – organizacja i finanse* (specjalność wygasająca).

Biorąc pod uwagę przedmioty należy zauważyć, że oferta kształcenia na pierwszym stopniu studiów obejmuje, oprócz tradycyjnego układu przedmiotów podstawowych i kierunkowych, pewne przedmioty o cechach innowacyjności, takie jak np.: *Metody efektywnego uczenia się i tworzenia prac projektowych*. Jak czytamy w raporcie samooceny dobre wyuczenie studentów umiejętności pracy samodzielnej, powinno przełożyć się na lepszą realizację zamierzonych efektów kształcenia. Warto zwrócić uwagę również na bardzo szeroki wachlarz przedmiotów do wyboru. Jest ich 22 co z pewnością tworzy warunki do rozwoju zainteresowań naukowych i zawodowych studentów. Oprócz tego studenci mają prawo wybierać przedmioty specjalnościowe, wykłady monograficzne oraz języki obce.

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie WSB w Poznaniu wdraża nowoczesne metody kształcenia w postaci platformy *e-learningowej* oraz metody kształcenia komplementarnego, tzw. *blended-learning*, które łączy zalety kształcenia konwencjonalnego z walorami zdalnego nauczania. Każdy student mając zapewnioną możliwość korzystania z Extranetu (uczelnianego systemu elektronicznej wymiany informacji) oraz jego integralnej części składowej, jaką jest platforma zdalnego nauczania *Moodle*, ma jednocześnie dostęp do bogatych zasobów dydaktycznych, takich jak: programy studiów, treści merytoryczne w formie elektronicznej, prezentacje, zadania domowe, przykładowe testy, hiperłącza do interesujących stron w sieci WWW, fora dyskusyjne, czaty itp. Dzięki temu kontakt studentów z wykładowcami jest istotnie ułatwiony. Jako pozytywny przykład innowacji można potraktować wszystkie rozwiązania wspomagające proces dydaktyczny na ocenianym kierunku, a zwłaszcza nauczanie wybranych przedmiotów w postaci *e-learningu* oraz dodatkowe zajęcia wyrównawcze, finansowane ze środków unijnych.

1.2).

W opracowywaniu koncepcji kształcenia na kierunku FIR uczestniczyli interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni. Udział interesariuszy zewnętrznych w tych pracach wynikał z realizacji procedur Programu Partnerstwa Biznesowego. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w ramach Programu Partnerstwa Biznesowego aktywnych jest 16 umów, a w ramach praktyk zawodowych i staży Wydział współpracuje aktualnie z około 500 pracodawcami.

Z przeprowadzonych rozmów zespołu oceniającego, podczas wizytacji z władzami wydziału, kadrą akademicką oraz studentami wynika, iż Partnerzy Biznesowi sprawują patronat merytoryczny nad kierunkiem *Finanse i Rachunkowość* oraz nad realizowanymi specjalnościami. Współpraca przejawia się w konsultacjach programowych ze środowiskiem biznesowym, zatrudnianiu praktyków na stałe lub jako wykładowców wizytujących, przyjmowaniu studentów na praktyki, prowadzenie *case studies*, zapraszanie praktyków do udziału w publikacjach lub innych działaniach edukacyjnych na rzecz studentów Wydziału Zamiejscowego.

Udział interesariuszy wewnętrznych przejawia się bezpośrednio przez nauczycieli akademickich i studentów zaangażowanych w prace projektowe nad koncepcją kształcenia oraz pośrednio przez przedstawicieli tych grup w organach kolegialnych uczelni (Konwent i Senat WSB w Poznaniu) oraz Wydziału Zamiejscowego (Rada Wydziału). Koncepcja kształcenia formowana jest także przy udziale założyciela. Studenci mają swój udział w zapewnianiu jakości kształcenia poprzez wypełnianie co semestralnych ankiet oceniających. Pod uwagę brane są także opinie absolwentów oraz studentów, którzy zrezygnowali ze studiowania w tej uczelni.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1)

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów, wynikająca z przyjęcia profilu praktycznego jest dobrze powiązana z misją i strategią Uczelni i Wydziału Zamiejscowego. Bierze pod uwagę znaczenie tego kierunku studiów w ramach całej działalności dydaktycznej Wydziału Zamiejscowego oraz zapewnia jej powiązanie z

potrzebami pracodawców na wykwalifikowaną kadrę zgodnie z oczekiwaniami rynku pracy. Różnorodność koncepcji kształcenia zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu wyraża się poprzez oferowanie wielu specjalności oraz innowacyjnych rozwiązań wspomagających proces dydaktyczny.

1.2)

W opracowanie koncepcji kształcenia zostali w sposób prawidłowy włączeni zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni. Na szczególne podkreślenie zasługuje współpraca Wydziału z otoczeniem gospodarczym w ramach Programu Partnerstwa Biznesowego

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1).

Na ocenianym kierunku studiów realizowane są dwie koncepcje kształcenia. Jedna koncepcja, która stopniowo wygasa oparta jest na standardach kształcenia i obejmuje studentów drugiego i trzeciego roku studiów pierwszego stopnia oraz studentów ostatniego roku drugiego stopnia. Koncepcja kształcenia wprowadzona w roku akademickim 2012/2013 zgodna jest z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego i obowiązuje studentów pierwszych roczników obydwu stopni studiów. Efekty kształcenia na ocenianym kierunku dla wygasającej ścieżki kształcenia dla studiów I i II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych zostały określone poprzez opis sylwetki absolwenta kierunku oraz prowadzonych specjalności. Sylwetki absolwenta kierunku dla studiów I i II stopnia są zgodne ze standardami kształcenia określonymi dla kierunku finanse i rachunkowość .

Sylwetka absolwenta studiów pierwszego stopnia zakłada, że posiada on ogólną wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości . Sylwetki absolwenta poszczególnych specjalności zostały tak zaprojektowane, iż podkreślają przygotowanie do formułowania problemów decyzyjnych o charakterze finansowym, analizowania potencjału ekonomicznego i finansowego jednostek gospodarczych, stosowania różnych narzędzi wspomagających efektywność finansową, a zwłaszcza umożliwiających ewidencjonowanie zdarzeń gospodarczych, ustalanie zobowiązań podatkowych, ocenianie efektywności projektów inwestycyjnych czy budowanie strategii finansowych przedsiębiorstw. Natomiast sylwetka absolwenta studiów drugiego stopnia zakłada, że posiada on zawansowaną wiedzę z zakresu finansów i rachunkowości. Oczekuje się od niego, że będzie cechować go etyczna i społeczna odpowiedzialność zawodowa przez co będzie on przygotowany do gospodarowania właścicielskimi i powierzonymi środkami finansowymi w sektorze prywatnym i publicznym.. Wiedza i umiejętności określone dla każdej specjalności uszczegółwiają a także pogłębiają wiedzę wskazaną w sylwetce absolwenta kierunku i rozwijają umiejętności określone na poziomie kierunku . Natomiast sylwetka absolwenta specjalności logistyka w biznesie nie zachowuje wystarczającej spójności wewnętrznej i ciąży do kierunku zarządzanie . Efekty określone na poziomie przedmiotu są podporządkowane realizacji efektów ujętych w deskryptorach wiedzy i umiejętności absolwenta kierunku , zaś na poziomie przedmiotów specjalnościowych -efektom określonym w sylwetce absolwenta specjalności . Podporządkowanie to widoczne jest zarówno na poziomie studiów I jak i II stopnia.

Natomiast określone efekty kształcenia dla cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2012/2013 a więc dla profilu praktycznego na poziomie kierunku obejmują dla studiów II stopnia 14 efektów z zakresu wiedzy, 12 z zakresu umiejętności i osiem w zakresie kompetencji. W efektach podkreśla się znajomość terminologii z zakresu finansów i rachunkowości, wiedzę z zakresu ryzyka ,polityki pieniężnej ,prawa finansowego , instrumentów finansowych , kosztów przedsiębiorstwa .Umiejętności zakładają na przykład umiejętność oszacowania ryzyka finansowego, doboru metod analitycznych Zakładane efekty kształcenia dla studiów I stopnia obejmują 19 efektów w zakresie wiedzy, 15 w zakresie umiejętności, 9 w zakresie kompetencji społecznych .Opis efektów jest na ogół właściwy aczkolwiek opis wiedzy nie odnosi się bezpośrednio do podstaw finansów i rachunkowości co na profilu praktycznym na studiach I stopnia powinno mieć miejsce. Warto odnotować bardzo ściśle określone efekty jak np.: Absolwent *Rozumie zagadnienia zmiany wartości pieniądza w czasie oraz wskazuje możliwości jego zastosowania w finansach i rachunkowości.*: Zespół oceniający uważa ,iż należy rozważyć proporcje między efektami w zakresie wiedzy i umiejętności. Może warto, z uwagi na profil praktyczny, równoważyć zakres efektów wiedzy i umiejętności .Efekty kształcenia na poziomie przedmiotów zostały określone w sylabusach opracowanych z uwzględnieniem sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia a także bilansu nakładu pracy studenta. Spójność między efektami kierunkowymi a obszarami została wskazana w odpowiednich tabelach i nie budzi wątpliwości. Natomiast spójność między efektami kierunkowymi a na poziomie przedmiotu a więc szczegółowymi została pokazana w formie obszernych tabel uwzględniających matryce efektów kształcenia odnoszących się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na kierunku *Finanse i Rachunkowość*

(studia pierwszego i drugiego stopnia) z przypisaniem ich do poszczególnych przedmiotów: w jednej tabeli dla przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a w oddzielnej tabeli - do przedmiotów specjalnościowych. Analiza macierzy odniesień pozwala uznać że została zachowana spójność między efektami obszarowymi, kierunkowymi oraz na poziomie przedmiotu. Każdy kierunkowy efekt kształcenia jest wspierany przez efekty kilku przedmiotów, zaś wybór efektów obszarowych jest uzasadniony w świetle zdefiniowanych efektów kierunkowych. Zatem określone efekty kształcenia na poziomie kierunku a także efekty szczegółowe określone na poziomie przedmiotów są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji a także z wymaganiami dyscyplin naukowych z których się wywodzą. Natomiast nie zostały określone efekty specyficzne dla poszczególnych specjalności kształcenia. Zespół oceniający uważa, iż warto podjąć prace nad określeniem specyficznych efektów kształcenia które pokażą dla tak wielu prowadzonych specjalności ich specyfikę, wskażą na różnice między tymi specjalnościami co może wspomagać studentów w wyborze specjalności a także wskazywać pracodawcom wyraźnie na umiejętności absolwentów wydziału. Efekty kształcenia mimo profilu praktycznego nie uwzględniają w szczególności sposób wymagań organizacji zawodowych umożliwiających nabycie uprawnień do wykonywania zawodu. Natomiast należy podkreślić udział przedstawicieli pracodawców w określaniu efektów kształcenia dla kierunku finanse i rachunkowość. Spotkanie z kadrą akademicką na którym byli obecni również przedstawiciele firm współpracujących z wydziałem potwierdziło znaczącą rolę pracodawców zarówno w procesie opiniowania efektów kształcenia jak i organizacji praktyk zawodowych i staży. Analiza zakresu merytorycznego efektów kształcenia pozwala uznać że zostały one określone w dziedzinie nauk ekonomicznych dyscyplinie finanse jako podstawowej a także śladowo w dyscyplinach wspomagających: ekonomia i nauki o zarządzaniu.

Efekty kształcenia dla ocenianego kierunku zostały zatwierdzone Uchwałą nr 98/2012 Konwentu WSB w Poznaniu z dnia 20 lipca 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez WSB w Poznaniu. Celem przyjętego sposobu wdrożenia KRR na uczelni było ujednoczenie zakładanych efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów w skali całego konsorcjum WSB. Przyjęty przez grupę koordynacyjną tryb zatwierdzania efektów kształcenia zakładał opracowanie projektu zakładanych efektów kształcenia jednolitych w skali grupy. Na ich podstawie rady poszczególnych jednostek organizacyjnych opracowały plany studiów, które miały ewentualnie zweryfikować możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia w poszczególnych Wydziałach. W końcowym etapie tego procesu, Konwenty poszczególnych uczelni zatwierdziły zakładane efekty kształcenia, ewentualnie skorygowane na podstawie uwag napływających z poszczególnych wydziałów.

Zaproponowane przez Uczelnię efekty kształcenia na poziomie poszczególnych przedmiotów dla II i III roku studiów I stopnia oraz II roku studiów II stopnia nawiązują do sylwetki absolwenta kierunku i prowadzonych specjalności. Efekty kształcenia dla przedmiotów podstawowych i kierunkowych rozwijają i uszczegóławiają ogólne ujęcie wiedzy i umiejętności absolwenta zaś efekty dla przedmiotów specjalnościowych wyraźnie nawiązują do specyficznych umiejętności wskazanych w sylwetce absolwenta specjalności, Natomiast określone efekty na poziomie przedmiotów realizowanych w cyklu kształcenia rozpoczętego w roku akademickim 2012/2013 rozwijają efekty kierunkowe i je uszczegóławiają co tworzy możliwości osiągnięcia efektów kierunkowych a za ich pośrednictwem wskazanych efektów obszarowych. Uzupełnieniem dla realizacji efektów kierunkowych są efekty szczegółowe określone dla praktyk zawodowych. Ich celem jest wzbogacenie wiedzy teoretycznej o praktyczną znajomość zagadnień związanych ze studiowaną specjalnością. W efektach określonych dla praktyk zawodowych podkreśla się iż praktyki powinny umożliwić studentom zdobycie doświadczenia zawodowego w czasie studiów, pozwolić poznać działalność przedsiębiorstw i instytucji, dać możliwość poznania zakresu pracy na stanowiskach, a także zweryfikować wyobrażenia o konkretnych zawodach. Stanowią również okazję do zbierania materiałów do pracy dyplomowej.

Zespół oceniający stwierdza że efekty dla praktyk zawodowych zostały określone właściwie ale w profilu praktycznym należy oczekiwać bardziej pogłębionej ich roli, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w wymiarze praktyk, programie, zasadach zaliczania i odpowiednim wkomponowaniu w proces kształcenia.

Na ocenianym kierunku studiów efekty kształcenia opisane zostały w programach nauczania poszczególnych przedmiotów (kartach przedmiotu), które zostały przygotowane według zasad wynikających z Zarządzenia nr 08/2012 Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 29 czerwca 2012 roku w sprawie opracowania programów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów do planów studiów obowiązujących od roku 2012/2013 na wszystkich kierunkach studiów. Dla każdego przedmiotu opracowano szczegółowy opis przedmiotu zwany dalej kartą przedmiotu, zgodnie z przypisanymi do danego przedmiotu efektami kształcenia określonymi przez Konwent WSB w Poznaniu. Karta przedmiotu zawiera w szczególności: nazwę jednostki prowadzącej studia, stopień studiów, nazwę kierunku studiów, nazwę przedmiotu oraz jego kod, wskazanie semestru, na którym jest realizowany, formę studiów

(stacjonarne, niestacjonarne), język wykładowy, formę zajęć wraz z liczbą godzin, status przedmiotu (podstawowy i kierunkowy, specjalnościowy, do wyboru), formę zaliczenia (E/Z), liczbę punktów ECTS (ogółem dla przedmiotu oraz w rozbiciu na punkty za zajęcia wykładowe, ćwiczeniowe oraz za pracę własną studenta), imię i nazwisko koordynatora przedmiotu oraz osoby prowadzącej przedmiot, wymagania wstępne, założenia i cele kształcenia, szczegółowe efekty kształcenia odnoszące się do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, szczegółowy program zajęć (treści programowe przyporządkowane do efektów kształcenia przedmiotu), metody dydaktyczne (z wyszczególnieniem metod dla wykładu, ćwiczeń i innych form), określenie charakteru pracy własnej studenta), literaturę podstawową i uzupełniającą, sposób zaliczenia przedmiotu, opis sposobu sprawdzenia osiągnięć poszczególnych efektów kształcenia w odniesieniu do metody sprawdzenia (wykładu lub ćwiczeń). Tak zbudowana karta przedmiotu jest, co do struktury kompletna i zawiera duży zasób informacji. Cele i efekty kształcenia są, zgodnie z wymaganiami, odniesione do kierunkowych efektów kształcenia. Karty przedmiotów są dostępne dla studentów w Extranecie.

2.2).

Efekty kształcenia sporządzone są w sposób prawidłowy i zrozumiały. Można na ich podstawie opracować przejrzysty system weryfikacji osiągnięć studentów. W sylabusach przedmiotów wskazano katalog sposobów weryfikacji efektów kształcenia na poziomie przedmiotu.

Studenci obecni na spotkaniu z przedstawicielem Zespołu Oceniającego nie byli w stanie wyjaśnić, co oznacza dla nich wprowadzenie programów kształcenia zgodnych z KRK. Studenci podczas spotkania nie byli w stanie również wyjaśnić zagadnień związanych z efektami kształcenia. Jednak po przytoczeniu kilku przykładowych efektów kształcenia zaczerpniętych z sylabusów i ich przeanalizowaniu, studenci wyrazili opinię, że uczestnictwo w zajęciach umożliwi im zdobycie tychże efektów a także stwierdzili, że sformułowane są w sposób zrozumiały. Uznali również, że sposoby zaliczenia pozwalają na ich przejrzystą weryfikację.

2.3).

System weryfikacji zakładanych efektów kształcenia na ocenianym kierunku określony jest w regulaminie studiów, a także w programach studiów i kartach przedmiotu. Regulamin studiów określa ogólne zasady weryfikacji efektów kształcenia, natomiast programy studiów i karty przedmiotu odnoszą je do poszczególnych przedmiotów, określając formę weryfikacji efektów *kształcenia* (np. egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie).

Wszystkie przedmioty ujęte w programie studiów na kierunku *Finanse i Rachunkowość* kończą się egzaminem lub zaliczeniem z oceną. Na studiach drugiego stopnia wszystkie wykłady, a na studiach pierwszego stopnia zdecydowana większość wykładów kończy się egzaminem. Zaliczeniem z oceną kończą się tylko dwa przedmioty wykładowe: *Metody efektywnego uczenia się i tworzenia prac projektowych* oraz BHP, przedmiot który jest realizowany w ramach e-learningu. Natomiast wszystkie konwersatoria, seminaria dyplomowe oraz przedmioty realizowane metodą projektową kończą się zaliczeniem z oceną, zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia.

Należy zauważyć, że dobór metod weryfikacji efektów kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów nie zawsze jest prawidłowy:

- zdarzają się przypadki, że brak jest jednoznacznego oddzielenia metod sprawdzania efektów kształcenia dla wykładu i ćwiczeń (dotyczy to zwłaszcza wygasającego programu i kart przedmiotu opartych na standardach
- nie wydaje się, aby adekwatną metodą weryfikacji efektów kształcenia z przedmiotu *Biznesplan w strategii przedsiębiorstw* (wykład 20 godzin) był egzamin pisemny w formie testu wielokrotnego wyboru, w tego typu przedmiocie zasadne byłoby sprawdzenie umiejętności, a nie wiedzy;
- przykładowo dla przedmiotu *Sieci logistyczne i transport* prowadzonego w formie konwersatorium w programie studiów i w karcie przedmiotu zapisano zaliczenie, zaś w karcie przedmiotu w metodzie dydaktycznej – wykład;

Analiza kart przedmiotów pozwoliła zauważyć brak spójności między formą zajęć a metodą dydaktyczną.

- przykładowo dla przedmiotu: *Bank na rynku ubezpieczeniowym*, prowadzonego w formie konwersatorium nie wydaje się, aby adekwatną metodą dydaktyczną był wykład audytoryjny, a dla wykładu z przedmiotu *Standardy rachunkowości* realizowanego na drugim stopniu studiów - burza mózgów.

Należy zauważyć, iż w Uczelni macierzystej jak również na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie planuje się oceniać i weryfikować efekty kształcenia pod kątem ich przydatności na rynku pracy za pomocą systemu Badania Atrybutów Marki, prowadzonego we wszystkich głównych grupach interesariuszy

wewnętrznych i zewnętrznych. Doświadczenia w tym zakresie powinny służyć doskonaleniu jakości kształcenia.

Stosowany na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu system weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie jego etapy, tj. kształcenie odbywające się w ramach poszczególnych przedmiotów, semestrów, lat studiów. Finalnym efektem kształcenia jest przygotowywana przez studentów praca dyplomowa oraz sprawdzian wiedzy w ramach egzaminu dyplomowego. Dwa pytania dotyczą wiedzy z zakresu kierunku studiów, a dwa pozostałe pytania dotyczą zagadnień poruszonych w pracy dyplomowej. Wprowadzone na ocenianym kierunku procedury i metody oceny realizacji efektów kształcenia poszczególnych przedmiotów przewidują zarówno weryfikację ciągłą, opartą na ocenie aktywności studentów w trakcie zajęć jak i sprawdziany okresowe (w ramach semestrów), a także weryfikację końcową w formie zaliczeń i egzaminów. Na pierwszych zajęciach studenci są informowani o warunkach i wymaganiach zaliczenia przedmiotu. Informacje te oprócz tego są zawarte w kartach przedmiotu i umieszczone w Extranecie (uczelnianym systemie elektronicznej wymiany informacji). W odniesieniu do zdecydowanej większości przedmiotów stosowane są pisemne formy egzaminów i zaliczeń. Egzaminy z niektórych przedmiotów mogą odbywać się opcjonalnie w formie ustnej.

Formy i metody weryfikacji przedmiotów z reguły są dostosowane do charakteru poszczególnych przedmiotów i pozwalają na prawidłowy pomiar i ocenę odnoszącą się do studentów poddawanych weryfikacji. Do niektórych form można mieć jednak pewne zastrzeżenia. W kilku przypadkach, przy weryfikacji efektów kształcenia metodą projektów przygotowywanych przez studentów (chodzi tutaj np. o projekty zaliczeniowe z *Bankowości*) miało miejsce zawyżanie ocen, przy stosunkowo niskiej wartości merytorycznej tych projektów, braku wyszczególnienia źródeł, z których korzystali studenci, chociaż krótkiego wstępu i zakończenia czy zdarzającej się ogólnej niedbałości edytorskiej.

Zasady dyplomowania określone są w regulaminie studiów, zaś szczegółowe wymagania dotyczące strony tytułowej, struktury i układu pracy, jej konstrukcji, postaci graficznej, przypisów i bibliografii zostały określone w Załączniku do uchwały nr 24/2011/2012 Senatu WSB w Poznaniu z dnia 25 kwietnia 2012 r. pod nazwą *Wytyczne do pisania pracy dyplomowej*. Studenci dokonują wyboru seminarium pod koniec czwartego semestru (na studiach pierwszego stopnia i pod koniec drugiego semestru na studiach drugiego stopnia). Promotorem pracy może być pracownik posiadający, co najmniej stopień naukowy doktora, wybrany z listy zatwierdzonej przez dziekana. Tematy prac dyplomowych zatwierdzają promotorzy biorąc pod uwagę indywidualne zainteresowania studentów, tematykę badań prowadzonych na uczelni oraz potrzeby praktyki gospodarczej. Praca dyplomowa podlega ocenie przez promotora i recenzenta, który jest wyznaczany przez dziekana. Egzamin dyplomowy zdawany jest przed komisją powoływaną przez dziekana i złożoną z przewodniczącego (dziekana lub osoby przez niego wyznaczonej), promotora i recenzenta. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i ma na celu sprawdzenie wiedzy związanej z kierunkiem studiów i specjalnością. Analiza protokołów z egzaminu dyplomowego wskazuje, że pytania zadawane na egzaminie sformułowane są w sposób prawidłowy. Elementem składowym systemu weryfikacji efektów kształcenia w ramach procesu dyplomowania jest recenzowanie prac. Analiza dokumentacji związanej z procesem dyplomowania wskazuje, że recenzje części prac są zbyt ogólnikowe i nie wskazują w wystarczającym stopniu na ocenę osiągniętych efektów kształcenia, a jedynie omawiają strukturę pracy.

Ogólnie można stwierdzić, iż na kierunku *Finanse i Rachunkowość* chorzowskiego Wydziału Zamiejscowego WSB w Poznaniu stosowane są elementy systemu zapewniającego właściwą realizację procesu dyplomowania. Jednak należy uzupełnić te zasady o wymagania merytoryczne i formalne w odniesieniu do osób pełniących funkcje opiekuna dyplomanta i recenzenta, dotyczące formułowanych opinii i recenzji, standardów jakości prac dyplomowych, trybu weryfikowania samodzielności pracy. W *Wytycznych do pisania pracy dyplomowej* znajduje się pouczenie, że podczas pisania pracy zabrania się popełniania plagiatu. Poniżej wyjaśnia się, na czym polega popełnienie plagiatu w myśl ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 4 lutego 1994 r. (Dz. U. nr 24, poz. 83 ze zm.) oraz zacytowano art. 115 tej ustawy. Ponadto Uczelnia wymaga od studentów złożenia oświadczeń dotyczących autorstwa pracy. Jak na razie studenci nie mają obowiązku poddawania kontroli anty-plagiatowej swoich prac dyplomowych. Nadal nie zostały zakończone prace nad wdrożeniem programu „Plagiat”.

Standaryzację wymagań, w bardzo ogólnym ujęciu, zawiera regulamin studiów, w którym określono odpowiednią skalę i warunki zaliczania poszczególnych etapów kształcenia. Warunki zaliczania przedmiotu określone w programie studiów podane są w sposób ogólny (egzamin, zaliczenie). Dopiero w karcie przedmiotu znajduje się bardziej szczegółowe określenie ich charakteru (rodzaju), ewentualnej liczby punktów niezbędnych do uzyskania zaliczenia itp. Jak wynika z analizy kart przedmiotów ocenianego kierunku, warunki (kryteria)

zaliczenia są właściwie zróżnicowane, mogą to być: zaliczenia na podstawie aktywności studentów na zajęciach, oceny ze sprawdzianów pisemnych, referatów, projektów, analiz i innych form sprawdzania wiedzy i umiejętności przewidzianych dla danego przedmiotu. W kartach przedmiotów dotyczących wygasających programów studiów brakuje często jednoznacznego wyodrębnienia wymagań formalnych i merytorycznych dotyczących wykładu i ćwiczeń z danego przedmiotu. Brakuje też jednoznacznego wskazania, które kryteria odnoszą się do wykładu, a które do ćwiczeń, dotyczy to np. takich przedmiotów realizowanych na pierwszym stopniu studiów jak: *Statystyka, Analiza finansowa, Bankowość*. W nowych kartach przedmiotu opracowanych dla programu studiów rozpoczętych w roku akademickim 2012/2013 a więc według Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego takie braki zostały uzupełnione.

Analiza przykładowych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz projektów wskazuje, iż nie na wszystkich z nich są umieszczone uwagi, komentarze bądź inne informacje, świadczące o ich rzetelnej weryfikacji oraz uzasadniające wystawioną ocenę lub popełnione błędy. Przechowywane prace zaliczeniowe, egzaminacyjne oraz projekty są słabo oznakowane. W przypadku niektórych prac brakowało odniesienia do kierunku, stopnia studiów czy roku akademickiego. Oceny prac dyplomowych dokonywane przez promotora i recenzenta sporządzane są na standardowych formularzach.

Wybrane prace etapowe pozwalają na stwierdzenie, że zarówno treść zagadnień podlegających weryfikacji, jak i sposób ich oceny są właściwe dla oceny uzyskania szczegółowych efektów kształcenia w ramach wykładanych przedmiotów.

Prace dyplomowe reprezentują zróżnicowany poziom. Tematyka prac dyplomowych na ogół związana jest z zakresem kierunku finanse i rachunkowość. W pracach występuje część teoretyczna jak i empiryczna podparte odpowiednią literaturą. Ogólnie ich ocena tak pod względem merytorycznym, jak i formalnym jest pozytywna.

Chorzowski Wydział Zamiejscowy WSB w Poznaniu korzysta z narzędzi ułatwiających kontakt studentów z wykładowcami, jakim jest *platforma e-learningowa*, którą dzieli z innymi Wyższymi Szkołami Bankowymi w kraju, przez co przyczynia się do wymiany doświadczeń na polu dydaktycznym. Zajęcia z wykorzystaniem techniki kształcenia na odległość prowadzone są dla kilku przedmiotów na studiach drugiego stopnia. Dwa przedmioty w semestrze odbywają się częściowo w sali wykładowej, a częściowo zdalnie z wykorzystaniem platformy *Moodle*. Przykładowo w roku akademickim 2011/2012 w formie zdalnej realizowano takie przedmioty jak: *Międzynarodowe stosunki finansowe* – gdzie 14 godzin prowadzono metodą e-learningową, a 4 godziny z bezpośrednim udziałem nauczyciela; *Standardy sprawozdawczości finansowej* – 15 godzin – prowadzony w całości metodą zdalną; *Portfel inwestycyjny* - 15 godzin prowadzony metodą e-learningową i 15 godzin z bezpośrednim udziałem nauczyciela. Zaliczenia i egzaminy kończące zajęcia dydaktyczne z tych przedmiotów są prowadzane w sposób tradycyjny w siedzibie Wydziału.

Odsiew studentów na ocenianym kierunku studiów *Finanse i Rachunkowość* z roku na rok maleje. W roku akademickim 2008/2009 wynosił 38%, w roku 2010/11 – 23%, zaś w roku 2011/12 już tylko 15% w skali roku. Jest on najwyższy na pierwszym roku studiów lecz występuje też na wyższych latach. Do podstawowych powodów skreśleń z listy studentów należą: brak możliwości uregulowań zobowiązań finansowych wobec uczelni, błędny wybór kierunku, trudności z nauką, brak czasu, wyjazdy służbowe czy problemy osobiste. Przyczyny odsiewu są wnikliwie analizowane przez dziekana i stanowią podstawę do wprowadzania działań naprawczych. Systematyczna kontynuacja działań prorotencyjnych przynosi częściowo zakładane efekty. Polegają one na prowadzeniu odpowiedniej polityki kadrowej, wprowadzaniu zmian w siatce dydaktycznej, polegające np. na przesuwaniu części przedmiotów trudnych w ocenie studentów na późniejsze semestry, przy zachowaniu niezbędnej sekwencji przedmiotów i standardów kształcenia, wprowadzanie zajęć dodatkowych z przedmiotów trudnych, czy udoskonalanie systemu komunikacji między pracownikami a studentami.

W ujęciu formalnym system oceny efektów kształcenia jest określony w regulaminie studiów, programach studiów (kształcenia) oraz w kartach przedmiotu. Regulamin studiów jest dostępny w Extranecie, zaś interpretacje zawartych w nim przepisów są możliwe do uzyskania w dziekanacie lub bezpośrednio u dziekana Wydziału. Programy studiów określające formę zaliczania poszczególnych przedmiotów (egzaminów, zaliczeń) również są dostępne w Extranecie. O szczegółowych warunkach zaliczenia przedmiotu studenci informowani są przez nauczycieli prowadzących dany przedmiot na pierwszych zajęciach. Od nich też uzyskują informacje o ocenach prac zaliczeniowych i prac przejściowych, kolokwiów, egzaminów bądź innych form zaliczenia przedmiotu. Taki zakres i sposób przekazywania informacji o ocenie efektów kształcenia jest prawidłowy i funkcjonuje na ocenianym kierunku studiów w sposób właściwy.

Karta przedmiotu zawiera wszystkie potrzebne studentom informacje do zdobycia zakładanych efektów kształcenia, a co za tym idzie do zaliczenia danego przedmiotu. Poprzez zapoznanie się z treścią kart przedmiotowych studenci uzyskują informacje na temat literatury, metod prowadzenia zajęć, form zaliczenia

oraz warunków, jakie muszą spełnić w celu uzyskania zaliczenia. Podczas rozmowy ze studentami ustalono, że wszystkie ważne informacje dotyczące danego przedmiotu, tj. sylabus wraz z dodatkowymi informacjami, są przesyłane drogą elektroniczną na podane przez studentów maile grupowe. Studenci wyrazili opinię, że Wydział spełnia wszystkie ich oczekiwania i potrzeby wynikające z procesu kształcenia np. odpowiednią kadrę oraz sprzęt, który jest im niezbędny w procesie uczenia się. Studenci podkreślali, że większość prowadzących już na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu informuje o terminach zaliczenia przedmiotu.

Opracowano ponadto dwa dokumenty mające charakter wskazówek dla studentów oraz wykładowców – ABC Wykładowcy i ABC Studenta. Oprócz ogólnych zasad oceny efektów kształcenia określonych w Regulaminie Studiów WSB, opisują one szereg przyjętych w Uczelni praktyk, co niewątpliwie podnosi transparentność weryfikacji efektów kształcenia. Zespół oceniający uważa iż jest bardzo cenna inicjatywa wspomagająca studentów w procesie uczenia się.

2.4).

Badania losów zawodowych absolwentów na wizytowanym Wydziale jest prowadzone w sposób systematyczny przez Biuro Karier będące jednostką centralną uczelni macierzystej w Poznaniu. Badanie losów absolwentów odbywa się w ramach Badań atrybutów marki WSB. Jest to raport jakościowy studentów, absolwentów oraz pracodawców. W założeniu badanie ma charakter wyczerpujący (pełny). W praktyce jednak ok. 20% z danego rocznika absolwentów nie wyraża zgody na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby badania. Podczas ubiegłego badania tylko 88 absolwentów z grona ponad 800 wypełniło ankietę, co może wpływać na brak możliwości stworzenia pełnego obrazu Uczelni. Co roku tworzony jest raport zawierający zestawienie wyników przeprowadzonych ankiet, który następnie przedstawiany jest do wiadomości rektora, dziekanów, a fragmentarycznie również publikowany w magazynie WSB. Brak jest w podsumowaniu ewentualnych zaleceń formułowanych na podstawie otrzymanych wyników, które zostały wykorzystane w celu doskonaleni a oferty dydaktycznej.

Ponadto Biuro Karier organizuje szereg szkoleń we współpracy z firmami komercyjnymi. Organizuje również praktyki studenckie, płatne staże, miejsca pracy, wspiera studentów w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych, gromadzi opinie studentów na temat firm, w których odbywane są praktyki lub staże. Biuro Karier zorganizowało praktyki zawodowe dla 37 studentów z Ukrainy w prestiżowych śląskich przedsiębiorstwach i instytucjach.

2.5). Jest to pierwsza ocena jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Efekty kształcenia ujęte w sylwetce absolwenta kierunku finanse i rachunkowość i prowadzonych specjalności dla cyklu rozpoczynającego kształcenie w roku akademickim 2010/2011 dla studiów I stopnia i 2011/2012 dla studiów II stopnia są zgodne ze standardami kształcenia. **Jednak brak wewnętrznej spójności można dostrzec** w przypadku jednej specjalności logistyka w biznesie dla której efekty kształcenia bardziej ciężą do kierunku zarządzanie.

Efekty kształcenia określone dla cyklu kształcenia dla którego nabór odbył się w roku akademickim 2012/2013 są zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji. Określono efekty kierunkowe dla profilu praktycznego oraz na poziomie przedmiotów. Dokonano przyporządkowania efektów kierunkowych do obszarowych efektów kształcenia dla obszaru nauk społecznych profilu praktycznego a także efektów szczegółowych na poziomie przedmiotów do efektów kierunkowych. Proces określania efektów kształcenia był szeroko konsultowany z przedstawicielami pracodawców. Efekty kształcenia odnoszą się w głównej mierze do dyscypliny naukowej finanse. Brak wyodrębnienia efektów specjalnościowych nie pozwala na wyraźne zróżnicowanie wiedzy i umiejętności absolwentów poszczególnych specjalności. Efekty kształcenia dla praktyki zawodowej zostały określone właściwe

Studia na kierunku finanse i rachunkowość zarówno na I jak i na II stopniu realizowane w WSB deklarują wyraźne nastawienie na podniesienie umiejętności praktycznych jednak nie łączą się w szczególny sposób ze spełnieniem wymagań organizacji zawodowych do nabycia uprawnień zawodowych. Opisy efektów kształcenia na poziomie kierunku oraz w odniesieniu do przedmiotów są dostępne dla studentów.

2.2)

Efekty kształcenia opisane w kartach przedmiotu dają podstawę do stworzenia systemu ich weryfikacji. Zakładane efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów

2.3)

System weryfikacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie jego etapy w tym proces dyplomowania. Został ujęty w regulaminie studiów, programach kształcenia i kartach przedmiotu, a informacje na jego temat są dostępne dla zainteresowanych studentów.. Weryfikacja efektów kształcenia na poziomie niektórych przedmiotów powinna zostać zmodyfikowana. Wymagania stawiane studentów są jasno określone oraz sposób oceniania jest im dobrze znany i przedstawiany na początku semestru.

2.4)

Losy zawodowe absolwentów są badane i planowane jest ich rozszerzenie. Należy zadbać o właściwe wykorzystanie wniosków z badań w doskonaleniu oferty kształcenia.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Kryterium 3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

3.1).

. Realizację określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, określonych w sylwetce absolwenta dla wygasającego programu kształcenia zapewnia sześćo-semesteralny cykl kształcenia oraz realizacja przedmiotów kształcenia podstawowego i kierunkowego w wymiarze zgodnym ze Standardami Kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* (zarówno w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym). Sylwetkę absolwenta w znacznej mierze kształtują przedmioty specjalnościowe, dlatego w sylwetce absolwenta zostały nakreślone również kompetencje specyficzne ukształtowane w ramach poszczególnych specjalności. Realizację specyficznych efektów kształcenia oraz nabywanie umiejętności przez studentów zapewnia program zawierający relatywnie dużą liczbę przedmiotów do wyboru oraz praktyki zawodowe i inne formy aktywności (w tym kółka zainteresowań oraz staże zawodowe). Wymiar tych przedmiotów, jak również proporcje ich podziału na wykłady i ćwiczenia (seminaria) są zgodne z wytycznymi zawartymi w Standardach Kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość*. Zajęcia w formie aktywnej stanowią w programie ponad 40 % ogółu zajęć

. Osiągnięcie efektów kształcenia określonych w sylwetce absolwenta studiów II stopnia zapewnia czterosemestralny cykl kształcenia oraz realizacja zarówno przedmiotów kształcenia podstawowego (np. *Rachunkowość zarządcza, Portfel inwestycyjny*), jak i kierunkowego (np. *Rachunek kosztów, Elementy prawa finansowego*) w wymiarze zgodnym ze Standardami Kształcenia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* (w trybie stacjonarnym jak i niestacjonarnym) dla programów wygasających. Rozszerzenie wiedzy poza ramowe treści kształcenia zapewniają przedmioty do wyboru, a zwłaszcza przedmioty specjalnościowe oraz wykłady monograficzne wprowadzone od roku akademickiego 2010/11. Analiza programu kształcenia poszczególnych specjalności pozwala zauważyć że specjalność *Logistyka w biznesie* z uwagi na treści przedmiotów specjalnościowych mieści się bardziej w kanonach wiedzy kierunku *Zarządzania* niż w kanonach kierunku *Finanse i Rachunkowość*. Ponadto zespół oceniający uważa iż w przypadku kontynuowania wszystkich specjalności warto bardziej nasycić je treściami z obszaru dyscypliny finanse.

Program kształcenia wprowadzony od roku akademickiego 2012/2013 zarówno dla studiów I jak II stopnia stacjonarnych i niestacjonarnych poprzez treści kształcenia jak i formy zajęć z przedmiotów podstawowych, kierunkowych, specjalnościowych i ogólnych w pełni pozwala na realizację zakładanych efektów kształcenia na poziomie kierunku. Nowe programy kształcenia zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, obowiązujące od 1 października 2012 r., opracowane zostały pod kątem oczekiwań rynku pracy, z uwzględnieniem opinii pracodawców współpracujących z wydziałem w ramach Partnerstwa Biznesowego i Rady Biznesu. Przewidują one znacznie większy udział pracy własnej studentów realizowanej w postaci projektów, referatów, *case study*, analizy dokumentów, co jak napisano w Raporcie samooceny powinno przełożyć się na podwyższenie umiejętności i kompetencji tychże studentów w zakresie samodzielnego rozwiązywania problemów. Jak wynika z siatek programowych obowiązujących od 1.10.2012 r., udział projektów w ogólnym wymiarze liczby godzin na pierwszym stopniu studiów stacjonarnych wynosi 19,6%, a studiów niestacjonarnych aż 26%. Udział projektów w ogólnym wymiarze liczby godzin na drugim stopniu studiów stacjonarnych wynosi 22,6%, a studiów niestacjonarnych - 26%. Ta innowacja programowa ma szansę przynosić pozytywne efekty kształcenia pod warunkiem znalezienia przez władze Wydziału adekwatnych i miarodajnych metod weryfikowania skuteczności (efektywności) samodzielnej pracy własnej studentów.

.W koncepcji kształcenia z uwagi na profil praktyczny zakłada się prowadzenie w kolejnych latach zajęć w środowisku pracy. Program ma znaczący udział zajęć aktywnych jak : laboratoria, projekty, ćwiczenia, który sięga od 50 % do 60 % ogółu wymiaru zajęć. Zespół oceniający uważa, iż należy zaprojektować formy zajęć na wszystkich przedmiotach tak ,by umożliwić pełną realizację specyfiki kształcenia na profilu praktycznym.

Ważnym elementem kształcenia w chorzowskim Wydziale Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu są praktyki zawodowe, które organizowane są i koordynowane przez Biuro Karier. Praktyki zawodowe trwają od 2 do 6 tygodni i stanowią integralną część programu studiów zawodowych pierwszego stopnia, a ich odbycie jest jednym z warunków uzyskania dyplomu. Praktyki rozpoczynają się na IV semestrze studiów. Ich celem jest wzbogacenie wiedzy teoretycznej o praktyczną znajomość zagadnień związanych ze studiowaną specjalnością. Praktyki powinny umożliwić studentom zdobycie doświadczenia zawodowego w czasie studiów, pozwolić poznać działalność przedsiębiorstw i instytucji, dać możliwość poznania zakresu pracy na stanowiskach, a także zweryfikować wyobrażenia o konkretnych zawodach. Stanowią również okazję do zbierania materiałów do pracy dyplomowej. Zespół oceniający uważa iż wymiar praktyk zawodowych na profilu praktycznym powinien zostać zwiększony a rola praktyk czy też innych form jak np. staży zawodowych wyraźnie określona poprzez efekty kształcenia i punkty ECTS .Na spotkaniu z kadrą , na którym byli obecni przedstawiciele pracodawców deklarowano uruchomienie staży zawodowych dla studentów kierunku FiR.

Biuro Karier w ramach organizacji praktyk zawodowych współpracuje z ok. 1500 firmami z województwa śląskiego. Kluczowymi miejscami odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku *Finanse i Rachunkowość* są przedsiębiorstwa i instytucje następujących branż: administracja państwowa i samorządowa; instytucje pozarządowe takie jak: Regionalna Izba Gospodarcza, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Agencja Rozwoju Lokalnego, Izba rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw; zlokalizowane w regionie banki, przedsiębiorstwa przemysłowe i inne zakłady pracy. W trakcie praktyki studenci mają możliwość zrealizowania programu praktyk odpowiadających specyficie firmy z uwzględnieniem kierunku i specjalności studiów a więc zakładanych dla praktyk efektów kształcenia.. Podczas praktyki studenci pozostają pod opieką wyznaczonego wcześniej pracownika firmy – pełniącego funkcję zakładowego opiekuna praktyk, którego zadaniem jest czuwanie nad prawidłowością przebiegu praktyki pod kątem merytorycznym i organizacyjnym. Po zakończeniu praktyk zakładowy opiekun wystawia praktykantowi opinię, na podstawie której dziekan dokonuje zaliczenia. Studenci pracujący mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej. Zespół oceniający uważa, iż należy zweryfikować rolę praktyk zawodowych w koncepcji kształcenia rozpoczętej w roku akademickim 2012/2013. Praktyczny profil kształcenia powinien charakteryzować się znaczącym nasyceniem w zajęcia w środowisku pracy .Praktyka zawodowa jest zatem kluczową formą zajęć na profilu praktycznym i jej wymiar powinien zostać zwiększony. Należy też rozważyć modyfikację zasady zwalniania z praktyk zawodowych studentów niestacjonarnych .Studenci niestacjonarni mogą na przykład raportować stopień realizacji efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych osiągany w swojej pracy zawodowej na zajmowanym stanowisku pracy i stopień realizacji efektów może wyznaczać wymiar zaliczanych praktyk

Analiza programu kształcenia na poziomie specjalności pozwala zauważyć, iż na pierwszym stopniu studiów realizowane są cztery specjalności, każda z nich obejmuje zróżnicowaną liczbę przedmiotów od 8-10, o łącznym wymiarze godzin od 300-380.

Specjalność *Finanse publiczne i podatki* obejmuje 9 przedmiotów o łącznej liczbie 300 godzin, w tym 40 godzin (13,3%) nie wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Wszystkie przedmioty mieszczą się w kanonie wiedzy kierunku *Finanse i Rachunkowość*.

Specjalność *Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw* – obejmuje 8 przedmiotów o łącznej liczbie 360 godzin, w tym 60 godzin (16,6%) nie wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Wszystkie przedmioty mieszczą się w kanonie wiedzy kierunku *Finanse i Rachunkowość*.

Specjalność *Bankowość i rynki finansowe* obejmuje 10 przedmiotów o łącznej liczbie godzin 380, w tym 80 godzin (21%) nie wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Wszystkie przedmioty mieszczą się w (8 przedmiotów dotyczy bankowości, a tylko 2 - rynków finansowych), kanonie wiedzy kierunku *Finanse i Rachunkowość*.

Specjalność *Finanse małych i średnich przedsiębiorstw*, obejmuje 8 przedmiotów o łącznej liczbie 380 godzin, w tym 80 godzin (21%) nie wymaga bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Przedmioty dobrze profilują program specjalności..

Na drugim stopniu studiów zaprojektowano 9 specjalności, każda z nich obejmuje 5 przedmiotów o łącznym wymiarze 100 godzin, wykład monograficzny (30 godzin) i przedmiot do wyboru (20 godzin). Wymiar specjalności jest zróżnicowany z powodu różnej liczby dodatkowych godzin bez bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego (od 20 do 80). Na specjalnościach realizuje się łącznie od 150 do 230 godzin. Oferowane są następujące specjalności:

- *Logistyka w biznesie* – żaden z przedmiotów specjalnościowych (Logistyka, Sieci logistyczne i transport, Ekologistyka, Logistyka globalna i międzynarodowa, Zarządzanie logistyczne) nie mieści się w kanonie wiedzy kierunku *Finanse i Rachunkowość* lecz w kanonie wiedzy kierunku Zarządzanie. Zatem treści kształcenia przedmiotów specjalnościowych nie pogłębiają czy też nie uzupełniają wiedzy ani umiejętności podanych w przedmiotach kierunkowych.

- *Finanse i handel międzynarodowy* – Program specjalności skupiony jest na zagadnieniach finansów zorientowanych na handel międzynarodowy zaś dwa przedmioty :Międzynarodowe transakcje gospodarcze, Spedycja i transport w handlu międzynarodowym, zapewniają niezbędną wiedzę z zakresu międzynarodowych transakcji gospodarczych .
- *Informatyka w finansach* – program tej specjalności preferuje przedmioty o treściach informatycznych zaś tylko jeden przedmiot wprowadza studenta w zastosowanie informatyki w finansach.
- *Marketing i sprzedaż usług finansowych* –program tej specjalności jest zorientowany na przygotowanie studenta z podstaw teoretycznych w zakresie marketingu i usług ze szczególnym uwzględnieniem usług finansowych .
- *Zarządzanie finansami przedsiębiorstw* –program specjalności dobrze buduje jej profil programowy
- *Bankowość i innowacje finansowe* – program specjalności odpowiada kanonowi wiedzy kierunku *Finanse i rachunkowość*.
- *Finanse publiczne i podatki* - program specjalności odpowiada kanonowi wiedzy kierunku *Finanse i Rachunkowość*.
- *Rachunkowość i finanse przedsiębiorstw* - program specjalności dobrze buduje jej profil programowy
- *Gospodarka nieruchomościami* – przedmioty obejmują takie zagadnienia jak Ogólne zasady wyceny nieruchomości, Podejścia i metody wyceny nieruchomości, Wycena nieruchomości zurbanizowanych i podmiotów gospodarczych, Wycena nieruchomości specjalnych, Wycena nieruchomości rolnych i leśnych a więc budują specyficzne umiejętności absolwenta w zakresie finansowych aspektów gospodarki nieruchomościami .
- *Turystyka – organizacja i finanse* – specjalność wygasająca,

Jak widać jedna ze specjalności logistyka w biznesie wymaga modyfikacji programowej która zapewni spójność programową przedmiotów specjalnościowych z przedmiotami kształcenia kierunkowego .

Plan studiów i program kształcenia dla wizytowanego kierunku zostały określone w Uchwale nr 7/2012 Rady Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie uchwalenia planów i programów nauczania na rok akademicki 2012/2013.. Podstawą do opracowania programu kształcenia była Uchwała nr 58/2007 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 10. września 2007 roku w sprawie założeń i wytycznych do planów studiów i programów nauczania dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie WSB w Poznaniu prowadzi kształcenie na studiach I stopnia w okresie 6 semestrów zaś studia II stopnia w okresie 4 semestrów .Przyjęte ramy czasowe pozwalają na zrealizowanie zamierzonych podstawowych celów kształcenia .

Programy nauczania na ocenianym kierunku na ścieżce wygasającej opartej na standardach kształcenia obejmują:

- przedmioty wykształcenia ogólnego, podstawowe, kierunkowe – obowiązkowe i wspólne dla kierunku,
- przedmioty specjalnościowe – obowiązkowe i do wyboru,
- przedmioty do wyboru – obowiązkowe,
- przedmioty nadobowiązkowe – dodatkowe, poszerzające podstawowy program nauczania.

Na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia realizowane są przedmioty w ogólnej liczbie 1804 godzin (o 4 godziny więcej niż przewidują Standardy kształcenia). Łączny wymiar godzin przedmiotów podstawowych wynosi 330, co oznacza, że jest o 30 godzin większy od określonego w standardach. W planie ujęte są także przedmioty realizujące wszystkie treści kierunkowe określone w standardach. Ich łączny wymiar godzinowy odpowiada dokładnie określone w standardach kształcenia. Plan studiów na ocenianym kierunku jest zgodny także z wymaganiami określonymi w punkcie V standardów, przy czym nauka języka obcego na studiach stacjonarnych prowadzona jest w wymiarze 360 godzin, tj. o 240 godzin większym od minimalnego przewidzianego w przepisach. Oferta językowa obejmuje możliwość nauki języka obcego (studia stacjonarne) i języka obcego fachowego (studia niestacjonarne) w zakresie języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego. Od 2004 roku Uczelnia oferuje również możliwość zapisania się na specjalności, w ramach których przedmioty są prowadzone w języku angielskim. **Znaczne poszerzenie liczby godzin z języków obcych umożliwi osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.**

Przedmiot Technologia informacyjna realizowany jest w wymaganym standardami wymiarze 30 godzin. Przedmioty podstawowe stanowią 18,3%; kierunkowe – 16,6%; do wyboru 32,4% oraz inne wymagania – 32,6%. Na studiach niestacjonarnych liczba godzina stanowi nie mniej niż 60% liczby godzin na studiach stacjonarnych, spełniane są jednocześnie wszystkie inne warunki stawiane przez standardy kształcenia. Liczba przedmiotów specjalnościowych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest taka sama. Dzięki temu studenci studiów stacjonarnych, pragnący realizować specjalność, która nie została otwarta, mogą uczęszczać na przedmioty specjalnościowe realizowane na studiach niestacjonarnych.

Jak wynika z Raportu samooceny, na studiach drugiego stopnia przebiegających w oparciu o stare – wygasające programy realizowane są przedmioty w ogólnej liczbie 829 godzin, w tym: przedmioty podstawowe stanowią 12,7%; kierunkowe – 18%; przedmioty do wyboru 50,7% oraz inne wymagania – 18,6%. **Oznacza to spełnienie wymogów stawianych w tym zakresie i tworzenie dobrych warunków do rozwoju zainteresowań studenta.** W przygotowaniu planów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zostały uwzględnione wytyczne zawarte w Standardach Kształcenia dla kierunku *Finanse i Rachunkowość* na studiach drugiego stopnia, a dotyczące grup treści kształcenia. Przedmioty z grupy treści podstawowych obejmują 105 godzin (zgodnie ze standardami), natomiast z grupy treści kierunkowych – 150 (o 15 godzin więcej niż przewidują standardy). Na studiach niestacjonarnych liczba godzin stanowiła nie mniej niż 60% liczby godzin na studiach stacjonarnych, spełnione są jednocześnie wszystkie inne warunki stawiane przez standardy.

Przyjęta została zasada, że liczba godzin specjalnościowych na obu trybach studiów czyli stacjonarnych i niestacjonarnych jest identyczna (100). Dzięki temu studenci studiów stacjonarnych, pragnący realizować specjalność, która nie została otwarta, mogą uczęszczać na przedmioty specjalnościowe realizowane na studiach niestacjonarnych. W przygotowaniu siatek i programów studiów uwzględniono także wymóg, zgodnie z którym przynajmniej 40% zajęć powinny stanowić ćwiczenia lub seminaria. Począwszy od roku akademickiego 2009/2010 uruchamiane są grupy, które część przedmiotów realizują z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (e-learning). Dotyczy to wyłącznie treści, które w tradycyjny sposób są przekazywane w formie wykładu, a odsetek tak realizowanych godzin nie przekracza 30% ogólnej puli godzin na studiach drugiego stopnia.

Wraz z wejściem w życie nowych przepisów prawa od 1 października 2012 roku zmieniła się struktura programu kształcenia. Programy studiów pierwszego i drugiego stopnia, które obowiązują studentów rozpoczynających naukę na I roku studiów, zostały skonstruowane w oparciu o Krajowe Ramy Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, zawarte w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 roku. Programy te spełniają wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 roku. Zarówno na studiach pierwszego jak i drugiego stopnia utrzymano koncepcję opartą na rozwoju treści od zagadnień ogólnych i teoretycznych do coraz bardziej szczegółowych i praktycznych. Nowy program studiów pierwszego stopnia różni się w pewnym stopniu od programu - wygaszanego. Zdecydowanie większy niż dotychczas nacisk położono na samodzielną pracę studenta (w formie projektów, referatów, *case studies*), co spowodowało wyraźne zmniejszenie liczby godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Korzyścią jakościową tego typu rozwiązania ma być podniesienie samodzielnych umiejętności i kompetencji zawodowych studentów. Dla zapewnienia realizacji takich samych efektów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, na obu trybach studiów zrównano godzinowy wymiar przedmiotów o charakterze podstawowym i kierunkowym. Ogólna liczba godzin programowych została ograniczona do 1314 w tym godziny bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich stanowią 19,6%. Jednak w programie nie uwzględniono liczby godzin przeznaczonych na praktyki zawodowe co zwiększy ogólną liczbę godzin programu kształcenia. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia liczba godzin programowych wynosi 1164, w tym godziny bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich stanowią około 26%. Konieczność pełnego zrealizowania w ramach tych studiów kierunkowych efektów kształcenia zakłada odpowiednio większy nakład pracy własnej studentów poza zajęciami dydaktycznymi; Od roku akademickiego 2012/2013 na studiach stacjonarnych drugiego stopnia liczba godzin programowych została określona na poziomie 794, w tym godziny bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich stanowią 22,6%. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia liczba godzin programowych wynosi 668, w tym godziny bez bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich stanowią 26%;

Nowy program studiów pierwszego i drugiego stopnia spełnia wymóg zawarty we wspomnianym wcześniej rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r., dotyczący możliwości wyboru przez studenta modułów kształcenia. Wśród przedmiotów do wyboru na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia znajdują się: przedmioty specjalnościowe (300 godzin), język obcy (240 godzin), wychowanie fizyczne (60 godzin), seminarium licencjackie (60 godzin), praktyka zawodowa oraz przedmioty do wyboru (120 godzin) i wykłady monograficzne (120 godzin). Natomiast na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia studenci mogą wybierać spośród: przedmiotów specjalnościowych (300 godzin), języka obcego (90 godzin), praktyki oraz seminarium licencjackiego (60 godzin). Wśród modułów do wyboru na studiach stacjonarnych drugiego stopnia należy wymienić: przedmioty specjalnościowe (150 godzin), język obcy (60 godzin), seminarium magisterskie (60 godzin) oraz przedmioty do wyboru (60 godzin) i wykład monograficzny (30 godzin). Natomiast na studiach niestacjonarnych studenci mogą wybierać spośród: przedmiotów specjalnościowych (150 godzin), języka obcego (24 godzin) oraz seminarium magisterskiego (60 godzin). Utrzymana została zasada, że przedmioty specjalnościowe na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizowane są w takim samym wymiarze godzin.

Wykładowcy na badanym kierunku *Finanse i Rachunkowość* stosują różne metody dydaktyczne, takie jak: klasyczna metoda problemowa, która przewidziana jest przede wszystkim dla konwersatoriów, metoda *case study* i metoda sytuacyjna, metoda burzy mózgów (zwana także metodą giełdy pomysłów), gra dydaktyczna (najczęściej gry symulacyjne), metoda praktyczna, np. wykonywania ćwiczeń w ramach konwersatoriów, praca domowa zadawana zarówno z zajęć na zajęcia, jak i będąca podstawą zaliczenia semestru, metody ekspresyjne, stosowane przede wszystkim w ramach prac w organizacjach studenckich. Zespół oceniający uważa iż w kilku przypadkach w kartach przedmiotu określona metoda (czy też raczej forma prowadzenia zajęć) nie jest właściwa. np. dla przedmiotu *Podatkowe źródła dochodów budżetu państwa* oraz *Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw* realizowanych w ramach konwersatorium jako metodę dydaktyczną wskazano w obydwu przypadkach wykład. Niekiedy metody dydaktyczne zostały określone zbyt ogólnie np. dla przedmiotu *Polityka fiskalna*, realizowanego w formie wykładu w ogóle nie określono, jaki to ma być wykład (problemowy, podawczy, konwersatoryjny czy inny). Przykładowo dla przedmiotu: *Rachunek przepływów pieniężnych* (forma zajęć konwersatorium 20 godzin) jako metodę dydaktyczną wskazano wykład z licznymi studiami przypadków. Zachodzi wątpliwość jak student posiada umiejętność *RPP_UI - Potrafi samodzielnie identyfikować zjawiska i procesy społeczno-gospodarcze w kategoriach finansów i rachunkowości*, jeżeli jedyną metodą dydaktyczną będzie wykład.

System ECTS stosowany jest na chorzowskim Wydziale Zamiejscowym WSB w Poznaniu od roku akademickiego 2005/2006. Jest on opisany w odpowiednich dokumentach. Obecnie funkcjonuje on w formie dostosowanej do obowiązujących przepisów. Punkty ECTS odzwierciedlają pracę, jakiej wymaga każdy przedmiot w stosunku do całkowitej ilości pracy, jaką musi wykonać każdy student, aby zaliczyć pełny rok akademicki studiów w uczelni (wlicza się tutaj pracę własną studenta włożoną w przygotowanie się do zajęć, do egzaminu lub do innej formy oceny).

W dotychczas „standardowych” programach studiów, liczba punktów przypisanych poszczególnym przedmiotom standardowym jak i semestrom była zgodna z regulacjami prawnymi. Wraz z wejściem w życie reformy szkolnictwa wyższego uległy zmianie podstawy prawne, na bazie których zbudowany jest system przyznawania punktów ECTS. Do najważniejszych aktów wykonawczych, których treść rzutuje na rozwiązania przyjęte w nowych siatkach w zakresie dotyczącym punktów ECTS, zalicza się: rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. nr 201, poz. 1187) oraz rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r. (Dz. U. nr 243, poz. 1445).

Przepisy wchodzące w życie od 1 października 2012 roku, w przeciwieństwie do poprzednich rozwiązań, nie określają górnej granicy punktów ECTS przypadających na semestr. Liczba punktów przypisanych tym samym przedmiotom na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest identyczna. Różnica w ich całkowitej sumie, widoczna w siatkach, wynika z realizacji w ramach studiów stacjonarnych bogatszej oferty dodatkowych przedmiotów (tj. przedmiotów do wyboru, wykładów monograficznych) oraz innego wymiaru zajęć języka obcego. Zdaniem autorów Raportu samooceny, przyjęte rozwiązania w zakresie systemu ECTS umożliwiają większą mobilność studentów, z zachowaniem konieczności stwierdzenia zbieżności uzyskanych efektów kształcenia przy przeniesieniu zajęć zaliczonych w innej jednostce organizacyjnej.

Analiza systemu punktów ECTS wskazuje, że zostały one w sposób prawidłowy przypisane do poszczególnych przedmiotów. Dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających studiom pierwszego stopnia według programu dla studiów niestacjonarnych realizowanych w roku akademickim 2012/2013 student musi uzyskać łącznie 180 punktów ECTS (do zaliczenia każdego semestru studiów konieczne będzie zdobycie przez studenta co najmniej 30 punktów ECTS). Dla uzyskania kwalifikacji odpowiadających studiom drugiego stopnia według programu dla studiów niestacjonarnych realizowanych w roku akadem. 2012/2013 student musi uzyskać łącznie 120 punktów ECTS (do zaliczenia każdego semestru studiów konieczne będzie zdobycie przez studenta co najmniej 30 punktów ECTS). Jeden punkt ECTS wymaga średnio od studenta 25-30 godzin pracy, zarówno w formie zajęć organizowanych przez uczelnię, jak i w ramach indywidualnej pracy studenta (zostało to wyszczególnione i ujęte w przygotowywanych kartach przedmiotów). Punkty ECTS przypisano każdemu przedmiotowi, a także praktykom studenckim, odbywanym w ramach studiów I stopnia, oraz za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej. Zgodnie z wymogami, nowe programy studiów przewidują możliwość wyboru przez studentów modułów kształcenia, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów. Przedmiotów do wyboru na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia przypisano następujące liczby punktów ECTS: przedmiotom specjalnościowym (54), językom obcym (16), wychowaniu fizycznemu (2), seminariom licencjackim (10), praktykom zawodowym (6) oraz przedmiotom do wyboru (8) i wykładom monograficznym (8). Łącznie przedmiotom wśród których studenci mogą dokonywać wyboru, stanowią na studiach stacjonarnych 50% ogólnej liczby punktów ECTS (104 na 208). Natomiast na studiach niestacjonarnych przedmiotom do wyboru przypisano następujące punkty ECTS: przedmiotom

specjalnościowym (54), językom obcym (12), praktykom (6) oraz seminariom licencjackim (10). Łącznie daje to 82 punkty ECTS, stanowiące 44,1% ogólnej liczby tych punktów. **Tak skonstruowany system ECTS należy uznać za prawidłowy. Punkty ECTS zostały uwzględnione w programach kształcenia i są wpisywane w indeksach i suplementach.**

Działania chorzowskiego Wydziału Zamiejscowego WSB w Poznaniu w dziedzinie umiędzynarodowienia uczelni są zgodne z wymaganiami Procesu Bolońskiego takimi jak: promocja europejskiego wymiaru szkolnictwa wyższego, szczególnie w zakresie zintegrowanych i międzynarodowych programów nauczania, szkoleń, badań oraz mobilności studentów. Studenci mają dobre możliwości wyjazdów na studia, praktyki, warsztaty i szkoły letnie za granicą. Od roku 2002 Wydział uczestniczy w programie Socrates Erasmus (teraz LLP-Erasmus). Obecnie w ramach programu współpracuje z 38 uczelniami w 18 krajach. Do października 2012 roku na studia w ramach programu Erasmus wyjechało 92 studentów Wydziału.

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie umożliwia najlepszym studentom zdobywanie wiedzy i dyplomów zagranicznych uniwersytetów w ramach umowy o „podwójnym dyplomie” zawartej z Wydziałem Ekonomii Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji oraz programu *direct entry*, rozpoczętego w 2007 roku, prowadzonego przez uczelnie brytyjskie: Coventry University w Wielkiej Brytanii, University of Northampton oraz University of Abertay Dundee. Współpraca z Coventry University w Wielkiej Brytanii przez pierwsze lata dotyczyła głównie studiów pierwszego stopnia. Od września 2011 r. uruchomiono we współpracy z Coventry University anglojęzyczne studia Executive MBA dofinansowane z programu Kapitał Ludzki. W programie uczestniczy 60 osób. Od 2011 r. Wydział współpracuje z uczelnią amerykańską: Franklin University. W październiku 2012 r. utworzono we współpracy z tą uczelnią polskojęzyczne studia MBA na których studiuje obecnie ponad 60 osób.

W ramach umowy o „podwójnym dyplomie” z Uniwersytetem Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy od roku akademickiego 2009/2010 studenci studiów drugiego stopnia na kierunku *Finanse i Rachunkowość* mają możliwość zdobycia drugiego dyplomu - magistra Wydziału Ekonomii Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Z kolei w ramach programu *direct entry* studenci chorzowskiego Wydziału zamiejscowego mogą zdobyć, na uproszczonych zasadach, wraz z tytułem licencjata WSB, tytuł Bachelor of Arts. Do tej pory z tego programu skorzystało 26 osób.

Od roku 2007 studenci chorzowskiego Wydziału zamiejscowego mogą uczestniczyć w szkole letniej w International Haus Sonnenberg w Niemczech, finansowanej z europejskiego programu „Młodzież w działaniu.”

Od 2010 r. Wydział organizuje wyjazdy studialne do Ukraińskiej Akademii Bankowości w Sumach. Nawiązano również współpracę z kolejnymi uczelniami ukraińskimi: Kherson University, Uniwersytetem Rolniczym w Winnicy i Uniwersytetem im. Terasa Szewczenki.

Inicjatywy chorzowskiego Wydziału Zamiejscowego WSB w Poznaniu w zakresie indywidualizowania procesu kształcenia poprzez wymianę międzyuczelnianą i międzynarodową zespół PKA ocenia wysoko.

Sekwencja przedmiotów realizowanych w ramach obowiązujących programów kształcenia na studiach pierwszego stopnia jest właściwa. Studia pierwszego stopnia trwają trzy lata (sześć semestrów). Koncepcję kształcenia, zarówno w ramach programów standardowych – wygasających, jak i nowych (zgodnych z KRK) oparto na rozwoju treści od zagadnień ogólnych i teoretycznych do coraz bardziej szczegółowych i praktycznych. Na pierwszym roku realizowane są przede wszystkim przedmioty wykształcenia podstawowego (np. *Matematyka, Makroekonomia, Rachunkowość, Finanse, Statystyka*). Drugi rok studiów obejmuje pozostałe przedmioty podstawowe (*Statystyka, Ekonometria*) oraz w największym wymiarze kierunkowe (np. *Rachunkowość finansowa, Finanse publiczne*), a także (od IV semestru) specjalnościowe. Na trzecim roku realizowane są pozostałe przedmioty kierunkowe (np. *Matematyka finansowa, Ubezpieczenia*), ale największa część przypada na przedmioty specjalnościowe. Pula przedmiotów do wyboru pozwala na rozszerzenie wiedzy i obudowę seminariów dyplomowych (realizowanych od IV semestru), co jest niezbędne w realizacji pracy dyplomowej. **Następstwo poszczególnych przedmiotów jest właściwe.**

Koncepcję kształcenia na studiach II stopnia jest podobna do studiów pierwszego stopnia. Zarówno program stary – wygaszany, jak i nowy (zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji) oparto na rozwoju treści od zagadnień ogólnych i teoretycznych do coraz bardziej szczegółowych i praktycznych. W ramach programów opartych na Standardach kształcenia, na roku pierwszym realizowano przedmioty wykształcenia podstawowego i kierunkowego jak również przedmioty spoza ramowych treści kształcenia. Od drugiego semestru realizowano również przedmioty specjalnościowe. Ostatni rok studiów obejmuje pozostałe przedmioty podstawowe i kierunkowe, specjalnościowe oraz pulę przedmiotów do wyboru, która pozwala na rozszerzenie wiedzy i obudowę seminariów dyplomowych (realizowanych od II semestru), co wydaje się być niezbędne w realizacji pracy dyplomowej. Od roku akademickiego 2010/2011 wprowadzono również wykłady monograficzne, pozwalające studentom w jeszcze większym stopniu rozszerzyć wiedzę spoza ramowych treści kształcenia. W nowych programach kształcenia, dokonana została pewna korekta, która polega na umieszczeniu przedmiotów o

charakterze podstawowym i kierunkowym w dwóch pierwszych semestrach i zrównaniu ich wymiaru godzinowego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (dla zapewnienia realizacji takich samych efektów kształcenia). W ten sposób cały drugi rok może być poświęcony wyłącznie na przedmioty specjalnościowe i seminarium magisterskie. Utrzymana została – tak jak na studiach drugiego stopnia – zasada, że przedmioty specjalnościowe na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych realizowane są w takim samym wymiarze godzin. Nauka języka obcego na studiach drugiego stopnia rozpoczyna się w drugim semestrze, co oznacza że studenci mają co najmniej pół roczną przerwę w nauczaniu tego przedmiotu po ukończeniu studiów pierwszego stopnia. Można więc uznać **że kolejność realizacji przedmiotów nie budzi zastrzeżeń.**

Praktyki zawodowe na ocenianym kierunku studiów godzinowo nie są ujęte w planach kształcenia, ale są im przypisane punkty ECTS (6 punktów). Organizacja i kontrola przebiegu praktyk określone są w Regulaminie Praktyk Zawodowych Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu, zgodnie z którym praktyki zawodowe są obowiązkowe. Każdy student jest zobowiązany do odbycia jednolitej sześciotygodniowej praktyki zawodowej zgodnej z kierunkiem lub specjalnością studiów. Studenci mogą samodzielnie znajdować miejsca praktyki lub korzystać ze skierowania do odbycia praktyki wystawionego dla studenta przez Biuro Karier w oparciu o porozumienie z instytucjami oferującymi miejsca praktyki. Praktyki rozpoczynają się na IV semestrze studiów. Dopuszcza się odbywanie praktyki za granicą w ramach programów Unii Europejskiej. Do tej pory studenci mieli możliwość wyjazdu do Wielkiej Brytanii w ramach programu Erasmus i Leonardo da Vinci. Od roku 2008 studenci kierunku *Finanse i Rachunkowość* mogą odbywać praktyki w bankach i instytucjach finansowych na Ukrainie. Praktyki organizuje ukraiński partner Wydziału - Ukraińska Akademia Bankowości w Sumach. Do września 2012 r. z praktyk zagranicznych skorzystało 29 studentów Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu.

Studenci, którzy pracują zawodowo w oparciu o umowę o pracę, o dzieło lub zlecenie bądź pracują (współpracują) w ramach własnej działalności lub odbyli praktykę w innej uczelni mogą ubiegać się o skrócenie praktyk. Praktykę zalicza dziekan lub dyrektor Biura Karier na podstawie zaświadczenia o odbyciu praktyki oraz sprawozdania studenta. W zaświadczeniu wskazuje się zagadnienia, z którymi zapoznał się student w czasie trwania praktyki oraz zamieszcza się ogólną opinię o praktykancie wystawiona przez Zakładowego Opiekuna Praktyk. Zaświadczenie to jest jednym z warunków dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego. Regulamin praktyk dopuszcza możliwość zaliczenia jako praktyki zawodowej pracy zarobkowej studenta, w tym także pracy za granicą, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyki.

System praktyk zawodowych odnoszący się do studiów I stopnia realizowanych w systemie standardowym na ocenianym kierunku należy uznać za funkcjonujący prawidłowo.

Biuro Karier w ramach praktyk zawodowych współpracuje z ok. 1500 firmami z województwa śląskiego. Kluczowymi miejscami odbywania praktyk zawodowych przez studentów kierunku *Finanse i Rachunkowość* są przedsiębiorstwa i instytucje następujących branż: administracja państwowa i samorządowa; instytucje pozarządowe takie jak: Regionalna Izba Gospodarcza, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego, Agencja Rozwoju Lokalnego, Izba rzemieślnicza oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości, Górnośląska Agencja Przekształceń Przedsiębiorstw; zlokalizowane w regionie banki, przedsiębiorstwa przemysłowe i inne zakłady pracy. W trakcie praktyki studenci mają możliwość zrealizowania programu praktyk odpowiadających specyfice firmy z uwzględnieniem kierunku i specjalności studiów. Podczas praktyki studenci pozostają pod opieką wyznaczonego wcześniej pracownika firmy – pełniącego funkcję zakładowego opiekuna praktyk, którego zadaniem jest czuwanie nad prawidłowością przebiegu praktyki pod kątem merytorycznym i organizacyjnym. Po zakończeniu praktyk zakładowy opiekun wystawia praktykantowi opinię, na podstawie której dziekan dokonuje zaliczenia. Studenci pracujący mogą ubiegać się o zaliczenie praktyki na podstawie wykonywanej pracy zawodowej.

Zespół oceniający uważa iż praktyki zawodowe w programie studiów profilu praktycznego powinny otrzymać nową bardziej znaczącą rolę. Konieczna staje się refleksja prowadząca do określenia precyzyjnych efektów kształcenia dla praktyk zawodowych, wymiaru, harmonizacji z procesem dydaktycznym oraz zmodyfikowania zasad zaliczania. Podstawa zaliczania praktyk w tym ich wymiaru powinny stać się zrealizowane efekty kształcenia. W przypadku studentów pracujących sprawozdanie studenta powinno odnosić się do zrealizowanych efektów kształcenia na zajmowanym stanowisku pracy potwierdzone przez opiekuna z ramienia przedsiębiorstwa i uczelni. Kryterium zaliczania praktyki nie powinien być tylko fakt zatrudnienia a nawet zgodność profilu zawodowego a raczej stopień realizacji zakładanych efektów kształcenia określonych dla praktyk.

Rok akademicki w chorzowskim wydziale WSB w Poznaniu rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Składa się z semestru zimowego i letniego. Organizacja studiów na kierunku *Finanse i Rachunkowość* odbywa się według wyznaczonego przez Rektora harmonogramu roku

akademickiego. Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych prowadzonych na ocenianym kierunku odbywają się od wtorku do czwartku. Na studiach niestacjonarnych odbywają się one w systemie weekendowym (sobotnio-niedzielnym) co dwa tygodnie. Zjazdy na studiach niestacjonarnych odbywają się według ustaleń zawartych w harmonogramie roku akademickiego. Prowadzone zajęcia są zorganizowane w bloki trwające 2 godziny lekcyjne (1,5 godziny).

Przeciętna liczba studentów w grupach wykładowych wynosi 100 osób, w grupach konwersatoryjnych 35 osób, a w grupach konwersatoryjnych prowadzonych w salach komputerowych 18 osób. Umożliwia to stosowanie odpowiednich technik nauczania pozwalających na opanowanie przez słuchaczy materiału omawianego podczas wykładów. Liczebność grup na lektoratach językowych oscyluje wokół 10-20 studentów, a dla grup ćwiczeniowych od 20 do 40 osób.

Okresem zaliczeniowym jest rok studiów podzielony na dwa semestry. Warunkiem zaliczenia semestru jest uzyskanie zaliczeń wszystkich przedmiotów i pozytywnej oceny egzaminów i praktyk przewidzianych planem studiów oraz uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS (180 punktów na studiach I stopnia i 120 punktów na studiach drugiego stopnia). Studenci mają prawo do jednego terminu zaliczeń i egzaminów w trybie zwykłym i jednego w trybie poprawkowym. Warunkiem zaliczenia seminarium dyplomowego na ostatnim semestrze studiów jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej przyjęcie do obrony przez promotora.

Regulamin studiów przewiduje, że studenci wybitnie uzdolnieni, którzy wyróżniają się postęпами w nauce oraz studenci, którzy na podstawie skierowania przez Uczelnię podjęli studia zagraniczne - mogą korzystać z indywidualnego planu studiów i programu nauczania, innego niż przewidziany w normalnym trybie okresu nauki, innej kolejności zaliczania przedmiotów i składania egzaminów oraz innej struktury przedmiotów, co pozwala na przystępowanie do zaliczeń i egzaminów w terminach uzgodnionych z prowadzącymi zajęcia.

Z prawa do indywidualnego planu studiów i programu nauczania student może skorzystać poprzez złożenie odpowiedniego wniosku i po zaakceptowaniu przez dziekana indywidualnego planu zaliczeń i egzaminów na dany rok akademicki.

Możliwość ta polega na realizowaniu planu studiów obowiązującego na określonym kierunku lub specjalności z uwzględnieniem ewentualnego zwolnienia z uczestnictwa w zajęciach ze wszystkich lub niektórych przedmiotów oraz uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów w terminach ustalonych z prowadzącymi zajęcia. Z możliwości tej mogą skorzystać również studenci z niepełnosprawnościami, dotknięci przewlekłą chorobą, uniemożliwiającą systematyczne uczestnictwo w zajęciach, studenci opiekujący się obłożnie chorym członkiem najbliższej rodziny, a także osoby zakwalifikowane na praktyki zagraniczne poprzez procedury wewnątrzuczelniane. Warunkiem otrzymania zgody jest ukończenie i zaliczenie pierwszego roku studiów pierwszego stopnia lub pierwszego semestru dla studiów drugiego stopnia. Warunek ten nie dotyczy studentów z niepełnosprawnościami, gdyż oni mogą ubiegać się o indywidualizację formy studiów w dowolnym terminie. Zgoda na studiowanie w tej formie udzielana jest na okres jednego roku akademickiego.

Na spotkaniu ze studentami były obecne osoby realizujące proces kształcenia według powyższej formy. Osoby studiujące są bardzo z tej formy zadowolone, stwierdziły, że proces otrzymania zgody i dalsze studiowanie nie wiązało się z żadnymi problemami.

3.2)

Efekty kształcenia, opisane w sylwetce absolwenta kierunku finanse i rachunkowość oraz prowadzonych specjalnościach, program studiów realizujący standardy kształcenia a więc standardowe treści kształcenia, stosowane formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość a więc pozwalają na osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Jedną z oferowanych specjalności logistyka w biznesie, w swoim programie nie zachowała wystarczającej spójności z przedmiotami kierunkowymi.

Koncepcja kształcenia realizowana od roku akademickiego 2012/2013 w postaci praktycznego profilu kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość została oparta na szerokich konsultacjach z przedstawicielami pracodawców. Zakładane efekty kształcenia, program kształcenia w tym jego treści i formy zajęć a także metody dydaktyczne tworzą spójną koncepcję kształcenia. Dla zachowania pełnej spójności modyfikacji programowej wymaga specjalność logistyka w biznesie. Ponadto należy określić rolę praktyk zawodowych w modelu profilu praktycznego jak i innych form kształcenia i zajęć zbliżonych do środowiska pracy. Przyjęta ogólna liczba godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, metody dydaktyczne oraz formy zajęć z uwzględnieniem praktyki zawodowej tworzą warunki do realizacji zakładanych efektów kształcenia

3.3).

Jest to pierwsza ocena kierunku finanse i rachunkowość

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program kształcenia według standardów kształcenia umożliwia osiągnięcie efektów kształcenia ujętych w opisie sylwetki absolwenta kierunku oraz prowadzonych specjalności zarówno w zakresie wiedzy jak i umiejętności. Program studiów obowiązujący od roku akademickiego 2012/2013 tworzy podstawy do realizacji zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zarówno dla studiów I jak II stopnia na co wskazują tabele odniesień przyporządkowujące przedmioty do efektów kształcenia. Uczelnia zapewnia studentom wizytowanego kierunku możliwości indywidualizacji procesu kształcenia. Studenci wizytowanego kierunku chętnie korzystają z oferowanej w tym zakresie formy

3.2) Z uwagi na właściwy dobór treści kształcenia i metod dydaktycznych jak i form zajęć koncepcja kształcenia tworzy spójną całość. Specjalność logistyka w biznesie z uwagi na swój profil programowy nie wspiera osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na poziomie kierunku i powinna zostać zmodyfikowana zarówno z uwagi na zakres kształcenia jak i nazwę.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

4.1).

Liczba osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku oraz struktura ich kwalifikacji zarówno naukowych, jak i praktycznych są właściwe, co oznacza, że jest możliwe osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Zainteresowania badawcze 105 osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku w przeważającej większości odnoszą się do obszaru nauk społecznych, dziedziny nauk ekonomicznych takich dyscyplin jak: finanse, ekonomia, nauki o zarządzaniu w których zostały określone efekty kształcenia. Ponadto zatrudnieni są także przedstawiciele nauk prawnych, społecznych a także, specjaliści –lektorzy języków obcych. Ponad 70% prowadzących zajęcia na kierunku finanse i rachunkowość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią związane z umiejętnościami które zostały wskazane w opisie efektów kształcenia. Są to na ogół pracownicy sektora finansowego, ubezpieczeniowego a także pełniący funkcje zarządcze.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy.

4.2).

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych stopni naukowych poszczególnych nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe kierunku. W skład minimum kadrowego zgłoszono siedmiu nauczycieli akademickich, posiadających stopnie naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy profesora oraz siedem osób ze stopniem naukowym doktora. Każda z osób spełnia warunki formalne, określone w § 13.1 Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. tj. jest zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru oraz prowadzi osobiście zajęcia dydaktyczne w określonym wymiarze, odpowiednio 30 i 60 godzin.

Wszystkie osoby, za wyjątkiem jednej spełniają warunek określony w § 13.2 ww. Rozporządzenia, tj. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy. Dla jednej z osób zgłoszonych do minimum kadrowego, posiadającej tytuł naukowy, WSB stanowi dodatkowe miejsce pracy, wobec czego może być zaliczona jedynie w skład minimum kadrowego dla studiów pierwszego stopnia.

Dokumentacja osobowa osób wchodzących w skład minimum kadrowego zawiera również prawidłowo sporządzone oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do tegoż minimum.

Z punktu widzenia formalnego, minimum kadrowe spełnia wymagania określone w § 13 oraz 14.1 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

Minimum kadrowe reprezentują nauczyciele akademicy, których dorobek naukowy należy do obszaru nauk społecznych, tak więc w pełni odpowiada obszarowi kształcenia do którego przyporządkowano oceniany kierunek. W większości dorobek naukowy dotyczy dziedziny nauk ekonomicznych w dyscyplinie finanse (10 osób), ale także po części w dyscyplinie ekonomia (4 osoby) i w dyscyplinie nauk o zarządzaniu (1 osoba). W przypadku niektórych osób dorobek został zakwalifikowany równolegle do dwóch dyscyplin.

Zainteresowania badawcze nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego koncentrują się wokół następujących zagadnień:

- finansów publicznych i rozliczeń międzynarodowych,
- międzynarodowych rynków finansowych,
- analizy ryzyka ubezpieczeniowego,
- finansów przedsiębiorstwa, rachunkowości i zarządzania wynikiem przedsiębiorstwa,
- polityki pieniężnej i funkcjonowania strefy euro,
- rynku pieniężnego i funduszy inwestycyjnych,
- systemów podatkowych.

Wśród pracowników samodzielnych zaliczonych do minimum kadrowego doświadczenie zawodowe posiadają 4 osoby, m.in. są (lub byli) konsultantami w określonych branżach przemysłu, doradcami ds. finansowych oraz członkami rad nadzorczych, prezesami i dyrektorami przedsiębiorstw, właścicielami firm konsultingowych, pracownikami banków, głównie jako doradcy prezesów. Pracownicy niesamodzielni zaliczeni do minimum kadrowego także legitymują się doświadczeniem zawodowym (6 osób) jako konsultanci i specjaliści z zakresu finansów w przedsiębiorstwach, dyrektorzy spółek, członkowie zarządów, pracownicy banków i urzędów kontroli skarbowej. A zatem kadra z minimum kadrowego posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnia związane z efektami kształcenia na profilu praktycznym kierunku finanse i rachunkowość

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Wymogi minimum kadrowego dla studiów I i II stopnia kierunku finanse i rachunkowość są spełnione. Wśród 7 osób posiadających stopnie doktora habilitowanego i tytuły naukowe, 5 osób spełnia wymogi minimum zintegrowanego (I i II stopień), 1 osoba zaliczona została do minimum kadrowego studiów II stopnia i 1 osoba do minimum kadrowego studiów I stopnia. Pozostali pracownicy (7 osób) należący do grupy pracowników niesamodzielnych spełniają wymogi minimum zintegrowanego (I i II stopień). Osoby tworzące minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy i zawodowy odpowiadający efektom kształcenia określonym dla kierunku finanse i rachunkowość.

W większości pracownicy stanowiący minimum kadrowe współpracują ze Szkołą już od wielu lat (nawet od ponad 10), dotyczy to zarówno pracowników samodzielnych, jak i niesamodzielnych. W bieżącym roku akademickim zatrudniona została tylko jedna osoba.

Skład minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* prowadzonego w Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu w perspektywie długookresowej jest także stabilny. Z oceny teczek osobowych pracowników podanych do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku finanse i rachunkowość, można jednoznacznie stwierdzić, iż Wszyscy nauczyciele akademicy wskazani do minimum kadrowego zatrudnieni są na czas nieokreślony. Tak więc kadra jest stabilna a jej kwalifikacje dały możliwość utworzenia profilu praktycznego na kierunku *finanse i rachunkowość*.

Spełniony jest warunek określony w § 17. 1 ww. rozporządzenia, w zakresie stosunku liczby osób wchodzących w skład minimum kadrowego do liczby studentów kierunku. Na wizytowanym kierunku stosunek ten wynosi 1:117, wobec limitowanego stosunku, 1:160.

Analiza obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów wskazuje generalnie na zgodność dorobku naukowego nauczycieli akademickich z określonych obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin i ich doświadczenia zawodowego ze szczegółowymi efektami kształcenia przewidywanymi dla poszczególnych przedmiotów (modułów).

Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Hospitowane zajęcia prowadzone były na dobrym poziomie, ze swobodą wynikającą z dużej wiedzy prowadzących, także praktycznej, przy aktywnej pracy studentów (gry decyzyjne, krótkie projekty dotyczące np. spostrzeżeń w zakresie innowacyjności produktów bankowych).

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

4.3).

Biorąc pod uwagę praktyczny profil kształcenia na kierunku, przy doborze kadry Uczelnia kładąc duży nacisk na dorobek naukowy, sprawność organizacyjną i doświadczenie dydaktyczne istotną wagę przykładają także do doświadczenia zawodowego zatrudnianych nauczycieli akademickich. Stosuje się procedurę konkursową dla zatrudnianych na pierwszym etapie (w podstawowym miejscu pracy).

Od roku akademickiego 2010/2011 w WSB obowiązuje kompleksowy system obejmujący ocenę aktywności pracowników etatowych, jak i nagradzanie jej efektów oraz zasady awansu finansowego. Główne elementy systemu to:

- kompleksowa ocena pracowników (obejmująca działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną), realizowana jest co dwa lata. Uzyskana ocena przekłada się na warunki dalszego zatrudnienia, jej istotnym elementem jest ocena studentów – Zarządzenie Rektora WSB nr 10/2010;
- coroczna lista rankingowa dotycząca działalności naukowej, jej efektem są nagrody finansowe dla najlepszych w danym roku – Zarządzenie Rektora 5/2011;
- stypendia doktorskie i habilitacyjne ze środków własnych WSB – Zarządzenie Rektora 11/2007.

Na podstawie rozmów z władzami uczelni i wydziału i informacji podanych na s. 24 Raportu Samooceny można stwierdzić, iż podstawowym celem polityki kadrowej WSB jest budowanie własnej kadry nauczycieli akademickich. Istotnym elementem tej polityki jest system wspierania i rozwoju kadry. Ma on kompleksowy charakter i składa się z następujących elementów:

- ustalenie katalogu obowiązków etatowych pracowników naukowo-dydaktycznych w sferze działalności naukowo-badawczej (np. minimum jedna publikacja naukowa w roku ze wskazaniem afiliacji WSB, udział w konferencjach naukowych, z referatem),
- ustalenie limitów czasowych na kolejne awanse naukowe (okres zatrudnienia na stanowisku asystenta osoby nieposiadającej stopnia doktora wynosi 5 lat, a na stanowisku adiunkta osoby nieposiadającej stopnia doktora habilitowanego 10 lat i może być przedłużony odpowiednio o 2 i 4 kolejne lata na wniosek rektora i po zasięgnięciu opinii rady wydziału),
- wskazanie działalności naukowo-badawczej jako jednego z trzech elementów oceny nauczycieli akademickich w trakcie okresowej oceny,
- uwzględnienie awansów naukowych w corocznie tworzonej Naukowej Liście Rankingowej, stanowiącej podstawę do przyznawania nagród i wyróżnień rektorskich,
- motywacyjny system wynagradzania, uzależniający stawki od grupy zaszerogowania oraz wyników oceny okresowej,
- tworzenie warunków do prezentowania wyników prowadzonych prac badawczo-naukowych, m.in. poprzez możliwość publikowania w cyklicznych Zeszytach Naukowych i Chorzowskich Studiach Politycznych, wydawania prac w Wydawnictwie WSB,
- promowanie działalności naukowo-badawczej oraz nagradzanie jej efektów m.in. poprzez nagrody i wyróżnienia w ramach corocznych list rankingowych,
- zapewnienie systemu finansowania działań badawczych prowadzonych przez poszczególnych pracowników (dofinansowania konferencji, granty badawcze, stypendia doktorskie i habilitacyjne).

Zespół oceniający zapoznał się z dokumentacją obejmującą, karty ocen, działania wykonawcze etc. i stwierdza, że stosowane procedury i kryteria doboru oraz weryfikacji kadry dydaktycznej ocenianego kierunku studiów, ich przejrzystość oraz sposób upowszechnienia należy ocenić pozytywnie.

W spotkaniu brało udział około czterdziestu nauczycieli akademickich, wśród których byli także przedstawiciele biznesu wykładający jako praktycy na wizytowanym kierunku.

Przewodnicząca Zespołu Oceniającego podziękowała nauczycielom akademickim za uczestnictwo w spotkaniu, przedstawiła Zespół i wyraziła przekonanie, że rozmowa z kadrami pozwoli na szersze spojrzenie na zmiany wprowadzane do procesu kształcenia i na ich ocenę, zwłaszcza jeśli chodzi o kształcenie w ramach profilu praktycznego, który został przyjęty na wizytowanym kierunku. Poruszyła szereg zagadnień: m.in. czy profil praktyczny stanie się wyznacznikiem dla kształcenia w ramach holdingu Szkół Bankowych; jakie były drogi dojścia do tego profilu; czy współpraca z biznesem jest efektywna i na jej podstawie będzie możliwe budowanie efektywnych programów kształcenia praktycznego; jak ma wyglądać współpraca z partnerem biznesowym i wreszcie, czy zdaniem nauczycieli akademickich, jakość kształcenia jest wyznacznikiem wyboru uczelni przez kandydata.

Wypowiadający się nauczyciele akademicy stwierdzili, że studenci oczekują kształcenia praktycznego, co dostrzegają zarówno prowadzący zajęcia, jak i pracodawcy. Zatem pomysł kształcenia praktycznego w WSB jest

dobry. Ponadto studenci studiujący w ramach Erasmusa za granicą podkreślają, że w porównaniu z polskimi programami kształcenia mieli więcej zajęć z osobami, które mają doświadczenie praktyczne.

Nauczyciele akademicy wskazywali, że w Polsce generalnie nie ma tradycji podejmowania pracy po I stopniu kształcenia, przeważająca większość absolwentów przechodzi od razu na II stopień. Jeden z wypowiadających się nauczycieli akademickich stwierdził, że „pęć” do drugiego stopnia kształcenia jest błędem. Rozwiązania WSB idą w kierunku rozwiązań zachodnich. Zdaniem kadry jest to słuszny wybór, który ustabilizuje pozycję absolwentów po licencjacie.

Podkreślano, że działania WSB budują markę Szkoły, ale także nakładają obowiązek na kadre, która musi się legitymować doświadczeniem praktycznym. Uczelnie teraz mają większą autonomię, co może umożliwić szerszą współpracę z pracodawcami, przede wszystkim w formie zamówień płynących ze strony biznesu, które można realizować np. jako case studies zaliczające konkretny przedmiot, jako badania projektowe rozwiązywane przez kilku studentów etc. W uzupełnieniu tej wypowiedzi pracodawca firmy Deloitte, będący nauczycielem akademickim z doświadczeniem praktycznym, stwierdził, że pracodawcy opiniowali programy, sugerowali szereg rozwiązań w zakresie metod dydaktycznych, właśnie wspomniane wyżej case studies, które są realizowane podczas zajęć prowadzonych przez praktyków gospodarczych. Podkreślił także, że są podpisywane umowy o stażach w przedsiębiorstwach, jak dotąd, dotyczy to pojedynczych przypadków i tak chyba będzie nadal, bowiem są ograniczone możliwości zatrudniania stażystów w firmie.

Nauczyciele akademicy podkreślali, że aby kierunek praktyczny był sukcesem zainteresowanie „strony biznesowej” musi być istotne, a nie zawsze płyną ze strony biznesu konkretne zapotrzebowania na badania. Stąd też należy wprowadzić jak najwięcej przedmiotów praktycznych (np. realizacja konkretnych gier decyzyjnych).

Niepokój budzi proces zmniejszania ilości godzin przedmiotów ilościowych, także w WSB planuje się jeden wspólny przedmiot „statystyka i ekonometria” w wymiarze 15 godzin (co, jak stwierdziła Przewodnicząca, jest powszechnym problemem uczelni polskich).

Przedstawiciele pracodawców wskazywali, że należałoby także zmienić podejście do praktyki i jej rangę. Są studenci, którzy chcą tylko zaliczyć praktykę, ale są i tacy, którzy chcą się czegoś podczas praktyki nauczyć. Generalnie 6-tygodniowe praktyki w dużych grupach nie pozwalają na dostateczny nadzór ze strony pracodawcy. Ze strony Szkoły powinno być przeprowadzone specjalne szkolenie podkreślające wartość praktyki. Należy wprowadzić testy i kryteria wyboru studenta na określone rodzaje praktyk.

Nauczyciele akademicy zwracali także uwagę, że kształcenie praktyczne to wyrabianie przedsiębiorczości oraz umiejętności podejmowania decyzji. Pracodawcy oczekują, że studenci będą już mieć jakieś przygotowanie praktyczne, np. potrafią działać w Symfonii. Wykładowcy powinni więc umieć korzystać z odpowiednich narzędzi i zachęcać studentów do ich stosowania. Należy jednak właściwie ustalić proporcje pomiędzy kształceniem praktycznym a teoretycznym. Jeden z wykładowców podał – w charakterze przykładu – szereg pytań podstawowych z teorii ekonomii, na które studenci nie potrafili odpowiedzieć podczas egzaminu. Uczelnia musi więc dostarczyć studentowi dobrych podstaw teoretycznych. Pracodawca reprezentujący władze samorządowe, stwierdził, że dobrymi pracownikami są ci studenci, którzy mieli dobre przygotowanie teoretyczne.

Podsumowując spotkanie Przewodnicząca Zespołu Oceniającego podkreśliła, że przygotowanie teoretyczne absolwenta jest bardzo ważne dla pracodawcy, co potwierdzają spotkania z pracodawcami w ramach wizyt instytucjonalnych PKA.

4.4).

Była to pierwsza wizytacja

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego w pełni (ocena: wyróżniająca, w pełni, znacząco, częściowo.)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Kwalifikacje naukowe i doświadczenie praktyczne kadry akademickiej a także liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia umożliwiają uzyskanie założonych efektów kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość

4.2) Wymogi minimum kadrowego są spełnione. Są w nim reprezentanci obszaru wiedzy odpowiadającemu obszarowi kształcenia, tj. obszarowi nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych posiadający dorobek naukowy przeważającej większości w dyscyplinie finanse. Osoby z minimum kadrowego posiadają również doświadczenie zawodowe wspierające uzyskanie zakładanych efektów kształcenia w zakresie umiejętności .

4.3) Politykę kadrową należy określić jako w pełni zgodną z założeniami rozwoju kierunku *finanse i rachunkowość*.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie dysponuje dobrą bazą dydaktyczną. Zajęcia odbywają się w dwóch budynkach (razem o powierzchni prawie 13 000 m²) wyposażonych w mobilne projektory multimedialne, laptopy, radiomagnetofony z CD i mp3, rzutniki, zestawy IV, kamery miniaturujące zapewniające bezpieczeństwo studentom i pracownikom. Wydział dysponuje klimatyzowanymi aulami, salami komputerowymi, konwersatoryjnymi, lektoratowymi, laboratoryjnymi i komputerowymi. Liczebność grup nie przekracza liczby , stanowisk komputerowych.

W obu budynkach umieszczone są kioski internetowe zapewniające swobody dostęp do Extranetu (uczelniany system wymiany informacji) w tym do platformy zdalnego nauczania Moodle.

Biblioteka gromadzi literaturę z zakresu szeroko pojętych nauk ekonomicznych, prawnych, społecznych i ścisłych, w tym również literaturę obcojęzyczną.

W księgozbiorze podstawowym (w Dziale 5 Nauki Ekonomiczne) Biblioteka posiada ponad 1000 pozycji książkowych, w Dziale 6 Bankowość ok. 500 tytułów, Dział 7 Finanse – ponad 1000 książek, dział 10 Zarządzanie ponad – 1700 woluminów, Dział 14 Rachunkowość – 700 egzemplarzy. Ponadto Biblioteka oferuje szeroki zbiór czasopism odpowiednich dla wizytowanego kierunku – 10 pozycji w wersji papierowej i 22 w wersji elektronicznej. Biblioteka w swoich zbiorach posiada również literaturę obcojęzyczną, głównie w języku angielskim z dziedzin ekonomii i finansów, marketingu, zarządzania, informatyki i innych

Studenci mają swobodny dostęp do czytelni internetowej przeznaczonej wyłącznie do pracy własnej studentów, w której mogą m.in. pisać prace dyplomowe i zaliczeniowe, zbierać w Internecie materiały do prac, doskonalić swoje umiejętności komputerowe. W Bibliotece są specjalne stanowiska komputerowe do korzystania przez osoby niedowidzące.

W Bibliotece znajdują się także stanowiska z możliwością korzystania z programu LEX, katalogów elektronicznych baz danych bibliotecznych. Uczelnia zapewnia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, w tym m.in. do baz: EBSCO, Proquest, Elsevier Science Direct, Global Market Information Batabase, SpringerLink, system informacji prawnej LEX.

Biblioteka współpracuje z innymi bibliotekami w Regionie – publicznymi i niepublicznymi, m.in. oferując wspólne warsztaty, konferencje, etc. wskazując studentom na możliwość skorzystania ze zbiorów wszystkich bibliotek.

Budynki, które wykorzystywane są przez studentów ocenianego kierunku zlokalizowane są w niedalekiej odległości od centrum miasta. Podczas spotkania z ekspertem studenckim studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się na temat bazy dydaktycznej szczególnie podkreślając odpowiednią jakość sprzętu multimedialnego wykorzystywanego podczas zajęć oraz wyposażenia laboratoriów. Studenci bardzo pozytywnie oceniają stosunkowo małą liczebność grup studenckich oraz oferowany na ocenianym kierunku dostęp do specjalistycznego oprogramowania.

Studenci podczas spotkania bardzo chwalili zarówno księgozbiór pod względem jakości i liczby woluminów, ale także bazę czasopism dostępnych. Najczęściej studenci korzystają z bibliotek i zbiorów elektronicznych pod koniec semestru przed zbliżającymi się zaliczeniami, a także na ostatnim semestrze studiów, gdzie szukają literatury do pracy dyplomowej. Na terenie Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu studenci mają możliwość skorzystania z bezprzewodowego dostępu do internetu. Studenci podczas spotkania przyznali, że uciążliwym jest dla nich brak elektronicznego systemu zamawiania książek. Woleliby zamówić książki przez Internet niż stać w kolejce do biblioteki w oczekiwaniu na to czy dany wolumin jest dostępny czy też nie.

Kluczowymi miejscami odbywania praktyk zawodowych dla studentów wizytowanego kierunku w latach 2000-2012 były przedsiębiorstwa, w tym przede wszystkim finansowe oraz instytucje administracji państwowej i samorządowej. Praca kadry akademickiej poza Uczelnią daje szerokie możliwości korzystania z praktyk w różnych jednostkach gospodarczych. Ponadto realizowany w Uczelni Program Partnerstwa Biznesowego, którego celem jest przede wszystkim pozyskanie firm i instytucji sprawujących patronat nad realizowanymi na wizytowanym kierunku specjalnościami gwarantuje właściwy dobór miejsc odbywania praktyk i staży. Działania wykonawcze w ramach realizacji umowy z Partnerami Biznesowymi prowadzi biuro Karier oraz wyznaczony przez Dziekana Prodziekan.

Planowany rozwój kierunku należy określić jako spójny z obecnym dobrym stanem infrastruktury dydaktycznej oraz dalszym jej rozwojem. Rozmowa z władzami Uczelni pozwala uznać iż w budżecie przewidywane są środki na wzbogacanie infrastruktury dydaktycznej

Infrastruktura dydaktyczna nie jest w pełni przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych, zwłaszcza dla osób z niesprawnością ruchową.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Infrastruktura dydaktyczna w tym biblioteka pozwala w pełni na osiągnięcie końcowych efektów kształcenia .

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Działalność naukowo-badawcza koncentrowana jest głównie na obszarach, w których prowadzone są studia II stopnia lub prowadzenie takich studiów planowane jest w niedalekiej przyszłości. W odniesieniu do wizytowanego kierunku są to badania związane z dziedziną nauk ekonomicznych, adekwatną dla kierunku *finanse i rachunkowość*.

Analiza załączonej dokumentacji obejmująca wykaz badań naukowych i seminariów naukowych prowadzonych przez katedry, a także ich efekty w postaci publikacji pokazuje, że poziom badań naukowych jest znaczący.

Prowadzona na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie działalność naukowo-badawcza realizowana jest w następujących głównych formach:

- organizowanie konferencji naukowych (m.in. odbyła się VII Chorzowska Konferencja Bankowości i Finansów, pt. „Kryzys finansowy a przyszłość Unii Europejskiej” 9w sumie w latach 2007-2011 Wydział był organizatorem lub współorganizatorem 18 krajowych i międzynarodowych konferencji);
- udziały w zewnętrznych konferencjach naukowych (w 2011 roku z afiliacją WSB w Poznaniu wygłoszonych zostało 41 referatów);
- wydawanie publikacji naukowych (w latach 2007-2011 ukazało się 9 autorskich i 12 współautorskich monografii, 2 monografie i 34 artykuły związane były bezpośrednio z wizytowanym kierunkiem z afiliacją WSB w Chorzowie);
- realizowanie projektów badawczych. W latach 2007-2011 realizowane były m.in. 3 projekty badawcze finansowane ze środków własnych Wydziału Zamiejscowego. Granty wyłoniono w ramach corocznego konkursu na granty badawcze dla własnych pracowników nauki;
- organizowanie seminariów naukowych przez poszczególne katedry.

Są to na ogół seminaria wspólne katedr, wśród nich przede wszystkim Katedry Finansów i Bankowości oraz Katedry Ekonomii, często też wspólnie z Katedrą Stosunków Międzynarodowych. Problematyka seminariów jest więc rozległa, w odniesieniu do wizytowanego kierunku są to takie zagadnienia jak – przyczyny i skutki kryzysów finansowych, sytuacja na rynku nieruchomości, nowe paradygmaty w finansach publicznych, inwestowanie w zbywalne papiery wartościowe, etc. Szereg zagadnień odnoszących się do wizytowanego kierunku jest także przedmiotem badań prowadzonych w katedrze Metod Ilościowych, przede wszystkim dotyczą one wyceny przedsiębiorstwa i zagadnień decyzyjnych w przedsiębiorstwie.

Studenci mają możliwość poszerzania swojej wiedzy oraz udziału w pracach naukowych dzięki funkcjonującym na Wydziale kołom naukowym: Koło Finansów i Bankowości BANKIER i Koło Naukowe Integracji Europejskiej EURO.

Głównymi celami działalności studenckich kół naukowych Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie jest organizowanie spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin, a zwłaszcza finansów i bankowości i z obszaru integracji europejskiej i procesów integracji na świecie, organizacja i uczestnictwo w studenckich konferencjach naukowych, wyjazdy na seminaria i szkolenia.

Członkowie Koła naukowego Integracji Europejskiej prowadzą nadto Centrum Informacji Europejskiej Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie, które założyli w listopadzie 2008 r. Celem Centrum jest wspieranie procesu integracji europejskiej poprzez organizowanie i prowadzenie działań informacyjnych dotyczących problematyki europejskiej oraz członkostwa Polski w UE, informowanie o konsekwencjach integracji dla Polski i jej obywateli.

W roku akademickim 2010/2011 studenci zorganizowali szereg imprez o charakterze naukowym, charytatywnym oraz rozrywkowym. Były to m.in.: Międzynarodowa Konferencja Naukowa dot. Partnerstwa wschodniego, Międzynarodowa Konferencja - 450 dni do FURO 2012 a także wiele innych konkursów i szkoleń. Aktywność studentów w SKN jest na dobrym poziomie.

Jak wspomniano wyżej, realizowany przez wizytowany Wydział Program Partnerstwa Biznesowego i zapewnia dobrą współpracę Uczelni z instytucjami otoczenia gospodarczego. Internacjonalizacja procesu kształcenia pozwala także studentom i nauczycielom akademickich Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie na poszerzenie

o elementy funkcjonujące na uczelniach zagranicznych. Wymiana w ramach programu Erasmus i obejmowała kilkunastu studentów i nauczycieli akademickich rocznie.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego w pełni Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

Poziom prowadzonych badań naukowych oraz dorobek publikacyjny nauczycieli akademickich związanych z dydaktyką na kierunku *finanse i rachunkowość* jest znaczący. Efekty badań wykorzystywane są w procesie dydaktycznym poprzez wzbogacanie treści kształcenia, publikacje monografii wspomagających wykłady i pracę własną studentów.

Studenci mają szerokie możliwości działania w ramach istniejącego studenckiego ruchu naukowego.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1).

Zasady i warunki rekrutacji kandydatów na studia określone są zgodnie ze Statutem Uczelni, w drodze uchwał podejmowanych corocznie przez Konwent WSB w Poznaniu. Studentem na studiach pierwszego stopnia na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie może zostać osoba z wykształceniem średnim posiadająca świadectwo dojrzałości. Oferta edukacyjna Uczelni skierowana jest przede wszystkim do zdolnych maturzystów i absolwentów szkół średnich. W celu pozyskania tych studentów Uczelnia przyjęła i wdrożyła program VIS (*Very Important Student*), który oferuje osobom z wysoką średnią ocen oraz finalistom i laureatom olimpiad, zwolnienie z nawet do 100% czesnego.

Do studiowania na studiach drugiego stopnia kierunku *Finanse i Rachunkowość* mogą być dopuszczone osoby posiadające świadectwo dojrzałości oraz dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych magisterskich. Na mocy Zarządzenia Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie nr 06a/2010 z dnia 28 maja 2010 roku na studia drugiego stopnia mogą być przyjęci absolwenci studiów pierwszego stopnia 12 kierunków oraz 17 specjalności. W przypadku wątpliwości dotyczących ukończonej specjalności lub kierunku w zakresie kwalifikowania kandydata do podjęcia studiów drugiego stopnia, oceny kwalifikacji dokonuje dziekan przy uwzględnieniu programu nauczania na danej specjalności lub kierunku.

Wstęp na studia jest wolny, a o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń. Procesem rekrutacji zajmuje się dziekan wraz z Komisją Rekrutacyjną oraz Biuro Rekrutacji. Kandydaci na studia pierwszego stopnia składają określone dokumenty w Biurze Rekrutacji. W przypadku negatywnej decyzji Dziekana, kandydat może złożyć odwołanie do Rektora Uczelni. Procedura rekrutacji obejmuje również test diagnostyczny z wybranego przez kandydata języka obcego, który pozwala przyporządkować go do grupy lektoratowej o odpowiednim poziomie zaawansowania.

Obowiązujące na ocenianym kierunku warunki rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów. Uchwały rekrutacyjne podejmowane są w terminach przewidzianych w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym

7.2).,

Analiza rozwiązań przyjętych w regulaminie studiów, programach kształcenia, kartach przedmiotów, losowo wybranych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych oraz rozmowy przeprowadzone z osobami odpowiedzialnymi za kierunek studiów, wykładowcami i studentami stanowiły podstawę do postawienia oceny - w jakim zakresie system oceny studentów zorientowany jest na proces uczenia się.

Na podstawie powyższego można stwierdzić, że organizacja procesu kształcenia zorientowana jest na motywowanie studentów do systematycznej nauki w trakcie całych studiów. Wszystkie przedmioty objęte są egzaminami lub zaliczeniami, prowadzona jest ocena aktywności studentów w ramach konwersatoriów (ćwiczeń). Przeprowadzane są kolokwia, sprawdziany i inne formy weryfikacji wiedzy w trakcie semestru. Plan studiów I stopnia studiów obowiązujący od roku akademickiego 2012/2013 przewiduje, że studenci ocenianego kierunku zdają łącznie 16 egzaminów z przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz od 5 do 10 (w zależności od specjalności) egzaminów z przedmiotów specjalnościowych. Egzaminem kończy się większość przedmiotów podstawowych i kierunkowych (15 na 20), a także wykłady monograficzne (realizowane w trakcie trzech semestrów). Egzamin (na odrębnie określonych zasadach) jest też z języka obcego. Zaliczeniem kończą się wszystkie konwersatoria (13), przedmioty do wyboru (realizowane w trakcie trzech semestrów) oraz trzy wykłady z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a także wychowanie fizyczne. Rozkład egzaminów między semestry nie jest równomierny, gdyż kształtuje się w trakcie całych studiów stacjonarnych I stopnia w sposób następujący: 4,5,5,3,1,1; a studiów niestacjonarnych odpowiednio: 4,5,3,2,1.

Na studiach stacjonarnych drugiego stopnia studenci zdają 14 egzaminów z przedmiotów podstawowych i kierunkowych oraz od 4 do 6 egzaminów z przedmiotów specjalnościowych. Egzaminem

kończą się wszystkie przedmiotów podstawowe i kierunkowe oprócz BHP. Rozkład egzaminów między semestrami jest tutaj bardziej równomierny.

Ogólnie można ocenić, że liczba egzaminów jest dość duża, zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu, a ich rozkład między semestry nie jest zbyt proporcjonalny i nie stwarza zbliżonych obciążeń w poszczególnych okresach.

Analiza struktury ocen na kierunku *Finanse i Rachunkowość* w sesji egzaminacyjnej letniej roku akademickim 2011/2012 wskazuje, że nie występuje na większą skalę zawyżanie ocen. Zauważono, że oceny niedostateczne, a tym samym selekcja studentów ze względu na wyniki miała miejsce na drugim roku studiów pierwszego stopnia (18% ocen niedostatecznych w pierwszym podejściu, podczas gdy na roku pierwszym 11% i na roku trzecim 5%) oraz pierwszego roku studiów drugiego stopnia (12% ocen niedostatecznych w pierwszym podejściu, podczas gdy na roku drugim 6,8%). Najwięcej ocen bardzo dobrych na pierwszym stopniu studiów było na roku pierwszym (14% w pierwszym podejściu, podczas gdy na roku drugim 11% i na roku trzecim 13,6%) oraz na roku drugim studiów drugiego stopnia (23,7% ocen bardzo dobrych w pierwszym podejściu, podczas gdy na roku pierwszym - 22,8%). Wśród ocen na dyplomie dominuje **ocena dobry** na obydwu stopniach studiów.

Przedmiotem analizy były prace zaliczeniowe i egzaminacyjne z następujących przedmiotów: *Bankowość* (forma: projekty zaliczeniowe przygotowywane w grupach 2-3 osobowych oraz test wypowiedzi); *Standardy sprawozdawczości finansowej* (forma: test jednokrotnego wyboru oraz zadanie obliczeniowe); *Podstawy rachunkowości* (forma: pytania opisowe oraz zadania obliczeniowe); *Rachunek kosztów* (pytania opisowe oraz zadania obliczeniowe); *Spedycja i transport w handlu międzynarodowym* (zadanie obliczeniowe); *Sieci logistyczne i transport* (zadanie obliczeniowe oraz pytania opisowe). Na podstawie analizy prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych można sformułować następujące wnioski:

- w większości przypadków występuje dostosowanie formy zaliczenia do charakteru przedmiotu.
- zadanie zaliczeniowe z przedmiotu *Biznesplan w strategii przedsiębiorstw* nie sprawdzało umiejętności lecz wiedzę.
- większość oglądanych projektów zaliczeniowych nie reprezentowało zbyt wysokiego poziomu merytorycznego, zawierały treści bardzo ogólne, powszechnie dostępne w podręcznikach lub np. na stronach internetowych;
- stopień trudności niektórych sprawdzianów wiedzy jest dość niski, gdyż przykładowo pytania egzaminacyjne obejmują zagadnienia o charakterze podstawowym (typu wyjaśnienie podstawowych pojęć-haseł);
- na wielu pracach wystawiane są oceny bez uwag i komentarzy pozwalających na ewentualne zapoznanie się studenta z popełnionymi błędami, zdarzają się też prace przyjęte przez nauczyciela bez śladu sprawdzania oraz bez wystawionych ocen;
- niektóre prace zaliczeniowe bądź egzaminacyjne były słabo oznakowane, brakowało daty egzaminu, nazwy przedmiotu, rocznika, kierunku studiów itp.;
- na większości prac system ocen jest zobiektywizowany, podane są progi punktowe i oceny oraz komentarze nauczyciela sprawdzającego prace;

Można sformułować uwagę generalną, iż system formułowania ocen zapewnia ich przejrzystość i obiektywizm, a wymagania w nim określone są odpowiednio wystandaryzowane.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci stwierdzili, że system oceniania jest zrozumiały i przejrzysty. Wyrazili przekonanie, że ich postępy w nauce są oceniane obiektywnie. Zasady oceniania są klarowne. Na początku każdego semestru podawane są do wiadomości studentów warunki zaliczenia, program przedmiotu oraz lista obowiązującej literatury. Wszystkie te informacje są przesyłane drogą elektroniczną na podane przez studentów maile grupowe. Egzaminy są przeprowadzane zarówno w formie pisemnej jak i ustnej w zależności od zapisu w karcie przedmiotu. Ponadto dla osób realizujących tok studiów wg indywidualnego planu studiów i programu kształcenia istnieje możliwość indywidualnego zdawania egzaminu w terminie dogodnym dla studenta. Studenci mają pełny dostęp do swoich prac zaliczeniowych. W przypadku wątpliwości mają możliwość omówienia swojej pracy z prowadzącym podczas konsultacji.

7.3).

Od początku istnienia Wydział Zamiejscowy w Chorzowie starał się stwarzać swoim studentom jak najwięcej możliwości wyjazdów na studia, praktyki, warsztaty i szkoły letnie za granicą. Od 2002 roku Wydział uczestniczy w programie Socrates Erasmus (teraz LLP-Erasmus). Obecnie w ramach programu współpracuje z 38 uczelniami w 18 krajach. Do października 2012 roku na studia w ramach programu Erasmus wyjechało 92 studentów Wydziału. System ECTS sprzyja mobilności studentów.

Wydział Zamiejscowy w Chorzowie umożliwia najlepszym studentom zdobycie dyplomów zagranicznych uniwersytetów w ramach umowy o podwójnym dyplomie zawartej z Wydziałem Ekonomii Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy na Słowacji oraz programu direct entry prowadzonym przez uczelnię brytyjskie: Coventry University w Wielkiej Brytanii.

Podczas spotkania studenci nie potrafili wyjaśnić czym jest i jaką rolę w procesie kształcenia pełni system punktów ECTS. Stwierdzili również, że Uczelnia do tej pory nie zrobiła żadnego spotkania informacyjnego dotyczącego tej tematyki. Wiedzę na temat systemu ECTS mają tylko Ci studenci, którzy zainteresowani są wyjazdami zagranicznymi.

7.4).

Wśród najmocniejszych stron wizytowanego kierunku studenci jednoznacznie wymienili kadre dydaktyczną. Wielokrotnie podkreślali wysokie kompetencje, dobre przygotowanie merytoryczne, otwartość oraz dobry kontakt ze studentami. Z prowadzącymi poza zajęciami, w opinii studentów, można spotykać się głównie w godzinach konsultacji. Dla ułatwienia kontaktu prowadzący podają do ogólnej informacji swoje adresy e-mail oraz często numery telefonów.

Studenci podczas spotkania podkreślali, że mają dużą swobodę w wyborze tematu pracy dyplomowej oraz promotora. Ilość osób w grupach jest w opinii studentów odpowiednia oraz promotorzy poświęcają dyplomantom wystarczającą ilość czasu

Zdaniem studentów obecnych na spotkaniu z zespołem oceniającym, informacje zawarte w kartach przedmiotów są kompletne, przejrzyste i w sposób zrozumiały określają zasady zaliczania przedmiotów.

Na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu studenci otrzymują stypendia rektora, którego zadaniem jest motywacja studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia. Studenci podczas spotkania oceniali pozytywnie formy motywacji.

Na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu studenci otrzymują wszystkie stypendia wymienione w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym. Na Wydziale funkcjonuje Wydziałowa Komisja Stypendialna oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna, w Wydziałowej Komisji większą część stanowią przedstawiciele studentów. Decyzje wydawane są zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Przedstawiciel Rady Samorządu Studenckiego podczas spotkania podkreślał rolę, jaką samorząd odegrał w czasie prac nad nowym regulaminem przyznawania pomocy materialnej dla studentów w WSB w Poznaniu.

W trakcie spotkania studenci stwierdzili, że wszystkie informacje dotyczące pomocy materialnej znajdują się w gablotach informacyjnych oraz na stronie internetowej Uczelni. Stawki stypendiów zarówno socjalnych jak i rektora są ich zdaniem wystarczające.

Na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu działa Biuro Karier, którego misją jest pomoc studentom i absolwentom wchodzącym na rynek pracy. Dysponuje swoją własną stroną internetową. Od 2002 roku Biuro Karier WZ w Chorzowie WSB należy do Ogólnopolskiej Sieci Biur Karier, organizacji zrzeszającej Biura Karier działające przy uczelniach w całej Polsce. Nadrzędnym celem działalności Biura Karier w Chorzowie jest pomoc studentom i absolwentom w skutecznym wejściu i efektywnym funkcjonowaniu na współczesnym, bardzo trudnym rynku pracy. Działalność Biura Karier WSB w Chorzowie skupia się przede wszystkim na trzech obszarach:

- świadczeniu usług dla studentów i absolwentów WSB, którzy chcą odbyć praktyki zawodowe, uzyskać oferty pracy, poradę zawodową i informację o rynku pracy, preferencjach i wymaganiach pracodawców, ich procedurach kwalifikacyjnych i planach rekrutacyjnych oraz procedurach związanych z zakładaniem własnej działalności gospodarczej;
- świadczeniu usług dla pracodawców poszukujących kandydatów na praktyki i do pracy poprzez dostarczenie im informacji o wiedzy i umiejętnościach studentów i absolwentów Uczelni, prezentacja firmy na uczelni;
- świadczeniu usług dla założyciela – WSB w Chorzowie – poprzez gromadzenie informacji służących weryfikacji programów kształcenia.

Priorytetowym zadaniem Biura Karier jest świadczenie usług dla studentów i absolwentów.

Na Wydziale prężnie działa Rada Samorządu Studenckiego. Jej głównym celem jest niesienie pomocy studentom we wszystkich sprawach dotyczących studiowania. W skład Samorządu wchodzi studenci z różnych trybów i lat, wybierani w corocznych wyborach. Łącznie w skład rady samorządu Studenckiego wchodzi 10 osób. Samorząd reprezentuje studentów Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu przed władzami Uczelni. Jego przedstawiciele biorą czynny udział w posiedzeniach Konwentu, Senatu, Rady Wydziału oraz innych Komisjach, które dotyczą studentów. Przedstawiciele Rady samorządu podkreślał bardzo dobre relacje z Władzami Uczelni. Zarówno Dziekan jak i Prodziekan chętnie spotykają się z przedstawicielami Rady i są otwarci na współpracę z nimi. Do dyspozycji Rady Samorządu Studenckiego jest pomieszczenie, w którym znajduje się komputer z podłączeniem do Internetu oraz telefon.

W trakcie spotkania studenci stwierdzili, że dziekanat działa sprawnie, a godziny otwarcia są dostosowane do ich potrzeb. Osoby zatrudnione w nim są kompetentne i kulturalne, co sprawia, że obsługa interesariuszy jest bardzo sprawna. Na stronie internetowej Uczelni funkcjonuje również extranet, umożliwiający wysłanie maili do wykładowców, a także zaczerpnięcie wszelkich informacji związanych z tokiem studiów.

Praktyki studenckie są bardzo ważnym elementem kształcenia w WSB w Chorzowie. Do priorytetowych zadań Biura Karier należy ich organizacja i koordynacja. Praktyki zawodowe w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie trwają od 2 do 6 tygodni i stanowią integralną część programu studiów zawodowych, a ich odbycie jest warunkiem uzyskania dyplomu. Biuro Karier stara się zapewnić studentowi możliwość odbywania praktyki w miejscu zamieszkania lub w wybranym przez studenta miejscu. W trakcie praktyki realizowany jest program praktyk odpowiadający specyfice firmy z uwzględnieniem kierunku studiów. Po zakończeniu praktyk zakładowy opiekun wystawia praktykantowi opinię, na podstawie której Dziekan dokonuje jej zaliczenia. Dziekan może zaliczyć studentowi jako praktykę wykonywaną przez niego pracę zarobkową, jeżeli jej charakter spełnia wymagania programu praktyk. Studenci na spotkaniu bardzo pochlebnie wypowiadali się o możliwościach odbycia praktyk jak i o formie ich zaliczenia. Sami podkreślali przydatność praktyk w dalszej pracy zawodowej.

Studenci podkreślali iż trudne sprawy są rozwiązywane szybko przez władze wydziału a inicjatywny zgłaszane przez studentów na ogół uwzględniane.

7.5).

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego - w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1)

Warunki i tryb rekrutacji kandydatów na studia pierwszego i drugiego stopnia na ocenianym kierunku są zgodne z przepisami ustawowymi. Obowiązujące na ocenianym kierunku warunki rekrutacji nie dyskryminują żadnej grupy kandydatów.

7.2)

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, o czym świadczy znaczący udział zajęć o charakterze projektów a także system egzaminacyjny.

Wymagania stawiane studentom, w ich opinii, są przejrzyste sformułowane, a proces oceniania jest obiektywny.

7.3)

W Uczelni funkcjonują programy współpracy międzynarodowej, studenci chętnie korzystają z możliwości wyjazdów.

7.4)

System pomocy materialnej, dydaktycznej i naukowej sprzyja rozwojowi studentów. Studenci stanowią większość w Wydziałowej Komisji Stypendialnej. Tryb przyznawania świadczeń pomocy materialnej nie budzi zastrzeżeń.

Kryterium 8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1).

Na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu istotną rolę w organizowaniu działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość odgrywa System Procedur Zarządzania Jakością Kształcenia (SPZJK). Jego zadaniem jest identyfikowanie potrzeb, uwzględnienie zmieniających się wymagań rynkowych, analizowanie danych i wariantów, a następnie implementowanie odpowiednich rozwiązań. Organem odpowiedzialnym za funkcjonowanie SPZJK na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu jest Dziekan Wydziału. Od roku akademickiego 2008/2009 Władze Uczelni powołały Prodziekana, który bezpośrednio zarządza procesami w ramach SPZJK. W zakresie kompetencji prodziekana jest analiza procesu ankietyzacji, dbanie o sprawny przepływ komunikacji wewnątrz Wydziału, stały kontakt z samorządem studenckim, współpraca z wykładowcami oraz podmiotami komercyjnymi – partnerami biznesowymi m.in. w sprawach opinii o nowych specjalnościach, na temat programu kształcenia na nowych specjalnościach, kart przedmiotu (sylabusów), czy programów praktyk.

Ponadto Rada Wydziału Zamiejscowego W Chorzowie WSB w Poznaniu Uchwałą nr 5/2008 z dnia 26 czerwca 2008 roku powołała Komisję Rady Wydziału ds. Oceny Jakości Kształcenia oraz Rozwoju Oferty Dydaktycznej w skład, której wchodzi nauczyciele akademicy – kierownicy Katedr, w tym przedstawiciele kierunku finanse i rachunkowość oraz Przewodniczący Rady Samorządu Studenckiego. W posiedzeniach Komisji mogą brać udział delegaci Partnerów Biznesowych (na wyraźne zaproszenie przez członka Komisji). Skład Komisji rozszerzyła Uchwała Rady Wydziału nr 13/2010 z dnia 09 listopada 2010 roku.

Komisja czuwa nad rozwojem oferty poszczególnych specjalności, weryfikuje tematy prac dyplomowych oraz ocenia jakość kształcenia na prowadzonych na Wydziale kierunkach. Oprócz tych działań, w celu zapewnienia sprawności funkcjonowania systemu regularnie odbywają się spotkania kierowników poszczególnych działów WSB, Kolegia Dziekańskie oraz posiedzenia Rady Wydziału i Zarządu WSB. Działania zmierzające do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu w tym w Zamiejscowym Wydziale w Chorzowie na kierunku finanse i rachunkowość zorientowane są na dwa kluczowe obszary:

-dobrą organizację studiów i obsługi administracyjnej z przyjaznym podejściem do studentów
W konsekwencji podjęto decyzje o potrzebie monitorowania zmian w zakresie postrzegania i oceny marki „Wyższa Szkoła Bankowa w opinii szerokiego grona interesariuszy”. W celu realizacji projektu powołany został międzywydziałowy zespół ds. badań marki. Wydział Zamiejscowy w Chorzowie reprezentuje Prodziekan.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na Zamiejscowym Wydziale w Chorzowie uwzględnia założenia dotyczące budowania marki Uczelni

Strukturę systemu zapewnienia jakości kształcenia na poziomie wydziału należy ocenić jako przejrzystą zapewniającą sprawne podejmowanie decyzji przy zachowaniu procedur opiniowania interesariuszy wewnętrznych –kadry i studentów i zewnętrznych- partnerów biznesowych. Procedura opiniowana przechodzi przez Komisję Wydziałową oraz Radę Wydziału. Decyzje dotyczące jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość podejmuje zgodnie z regulacjami prawnymi i wewnętrznymi uczelni dziekan i rada Wydziału. System integruje trzy główne elementy: Uczelnię (władze wydziału, w tym jej strukturę, system zarządzania), Studentów oraz Partnerów Biznesowych – firmy komercyjne (opiekunów poszczególnych specjalności kierunków studiów na WZ w Chorzowie WSB w Poznaniu).

Do jednego z elementów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia dotyczących doskonalenia programu kształcenia należy opiniowanie programów kształcenia prowadzonych specjalności przez partnerów biznesowych oraz studentów. Ma to szczególne znaczenie, ponieważ na Wydziale wprowadzono na kierunku finanse i rachunkowość jak też na pozostałych kierunkach profil praktyczny. Wydział prowadzi badania potrzeb edukacyjnych uczniów szkół średnich – przyszłych studentów, co pozwala na budowanie oferty uwzględniającej zarówno potrzeby rynku pracy jak i preferencje kandydatów na studia. Od wielu lat prowadzone są na Wydziale ankiety oceniające kadre akademicką a także warunki studiowania i proces dydaktyczny przez studentów co pozwala na doskonalenie kształcenia. Prowadzona jest też coroczna ankieta oceny jakości usług edukacyjnych świadczonych przez Wydział dla słuchaczy studiów podyplomowych – . Uzupełnieniem procesu ankietowania jest anonimowa ankieta dotycząca wywiadu z przebiegu praktyki, stażu, miejsca zatrudnienia studentów Wydziału.

Trzeba też dodać, że sposób formułowania i przyjmowania programu kształcenia jest ściśle związany ze specyfiką WSB w Poznaniu, funkcjonującą jako integralna część konsorcjum pięciu Wyższych Szkół Bankowych. Dostosowanie programów kształcenia do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji było koordynowane przez Grupę Koordynacyjną WSB, będącą organem założyciela Uczelni. Niewątpliwie wartym podkreślenia jest fakt, iż oceniany kierunek studiów jest objęty procedurą recenzji zewnętrznej przez partnerów Uczelni reprezentujących jej interesariuszy zewnętrznych – pracodawców. Procedura ta jest została wprowadzona Zarządzeniem nr 05/2009 Dziekana Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie WSB w Poznaniu z dnia 1 października 2009 r. w sprawie wprowadzenia Programu Partnerstwa Biznesowego na Wydziale Zamiejscowym w Chorzowie WSB w Poznaniu.,

–
–

- Ponadto kadra akademicka oceniana jest za aktywność naukową organizacyjną i dydaktyczną. Zespół oceniający zapoznał się z wypełnionymi formularzami ankiet studenckich, ankiet słuchaczy i formularzami oceny kadry. Proces ankietyzacji prowadzony jest w każdym roku akademickim zaś ocena kadry odbywała się w cyklu czteroletnim
- Na Wydziale odbywa się co semestralna aktualizacja programów nauczania oraz kart przedmiotów (treści kształcenia oraz literatura). Aktualizacja ta jest dyskutowana na zebraniach | Katedr.

- Kolejnym instrumentem oddziaływania na jakość kształcenia są hospitacje zajęć. Zespół oceniający zapoznał się z arkuszami przebiegu hospitacji. Znajdują się w nim uwagi i zalecenia dla osób wizytowanych.
- Prowadzone są statystyki dotyczące przebiegu sesji egzaminacyjnych, struktury ocen. Na podstawie analiz wyników sesji dziekan wprowadził dodatkowe, bezpłatne zajęcia z takich przedmiotów jak matematyka, statystyka i ekonometria. Na Wydziale w trosce o dobór dobrze przygotowanych na studia kandydatów organizowane są zajęcia dodatkowe dla kandydatów na studia, które odbywają się w ramach Zimowej Akademii Umiejętności, z zakresu matematyki, języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie oraz geografii.
- Proces dydaktyczny jest wspierany poprzez szkolenia z zakresu metodyki nauczania oraz aktywnych form dydaktycznych dla kadry naukowej a także z zakresu kształcenia e-learningowego.
- Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera monitoring rozbudowanego systemu stypendialnego – stypendia: socjalne, specjalne (skierowane dla osób niepełnosprawnych), zapomogi, a także program skierowany dla najlepszych studentów – „VIS”.

Studenci otrzymują wsparcie w zakresie wchodzenia na rynek pracy. Biuro Karier organizujące corocznie szereg szkoleń, na bieżąco współpracując z firmami komercyjnymi. Ponadto organizuje praktyki, płatne staże, miejsca pracy, wspiera studentów w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych, gromadzi opinie studentów nt. firm, w których organizowane były staże i praktyki. Rozwój naukowy studentom zapewniają Koła Naukowe w tym tematyce związane z kierunkiem finanse i rachunkowość. Studenci korzystają z możliwości wymiany międzynarodowej.

Natomiast, zarówno w Uczelni jak i na Wydziale nie opracowano szczegółowych zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Warto podkreślić iż zgodnie z § 60 pkt 2 Regulaminu Studiów, Rektor WSB zobowiązany jest do opracowania szczegółowych zasad oceny egzaminu dyplomowego.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości okazał się efektywny w zakresie gromadzenia i uwzględniania informacji płynących z praktyki gospodarczej. Wydział bowiem opracował koncepcje kształcenia wybierając praktyczny profil kształcenia określony przez Krajowe Ramy Kwalifikacji. Program kształcenia jest opiniowany przez partnerów biznesowych każdej specjalności. Praca Komisji ds. Jakości oraz dziekana i rady Wydziału zapewniła zgodność programu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji a także z oczekiwaniami rynku pracy. Zespół oceniający zapoznał się z pisemnymi uwagami partnerów biznesowych, które dotyczyły warsztatowych form zajęć oraz objęcia niektórych zagadnień związanych z rynkami finansowymi i ryzykiem finansowym. W przedstawionej dokumentacji jest też opinia na temat planów studiów wydana przez organ samorządu studenckiego. W czasie rozmowy z Przedstawicielami samorządu, podkreślali swój wkład pracy w przedstawionych na Radzie Wydziału planach.

- Wszystkie informacje dotyczące jakości kształcenia; efekty kształcenia sylabusy znajdują się na stronie internetowej Wydziału. Ponadto na pierwszych zajęciach podawana jest studentom informacja o wymaganiach egzaminacyjnych na kierunku informatyka i ekonometria i na każdym z prowadzonych przedmiotów. Opiekunowie lat i grup mają spotkania informacyjne ze studentami. Dziekan stosuje poza tradycyjnymi ankietami inne formy komunikacji ze studentami: na Wydziale znajduje się specjalna skrzynka mailowa, na którą swoje uwagi dotyczące funkcjonowania uczelni mogą zgłaszać studenci. Analiza wyników sesji egzaminacyjnej upowszechniana jest na Radzie Wydziału. Również syntetyczne opracowania wyników ankiet prezentowane są na Radach Wydziału. Podczas wizytacji Dziekan Wydziału informował iż przeprowadza rozmowy z osobami które otrzymały słabe oceny studentów i oferuje pomoc dydaktyczną.

Zespół oceniający uważa iż wydział posiada bardzo dobrze opracowane poszczególne procedury jak np. Program Partnerstwa Biznesowego (określający procedurę opiniowania kierunków studiów i specjalności przez pracodawców), procedura „Badania Atrybutów Marki”, założenia i wytyczne do planów studiów i programów nauczania dla studiów pierwszego i drugiego stopnia, które powinny zostać uzupełnione o np. procedury oceny kadry, oceny studentów, itp. Zestawienie istniejących wewnętrznych zasad funkcjonowania systemu zapewnienia jakości może dać podstawy do budowy Księgi Jakości porządkującej systemowo działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale.

8.2).

Kadra akademicka ma bezpośredni wpływ na jakość kształcenia poprzez udział w realizacji procesu dydaktycznego, udział w Komisji ds. jakości kształcenia i radzie Wydziału. Studenci uczestniczą w pracach komisji i Rady Wydziału. Udział interesariuszy zewnętrznych to jest partnerów biznesowych jest bardzo zaawansowany. Biorą udział w pracach Komisji ds. jakości kształcenia, opiniowali programy i efekty

kształcenia każdej specjalności, brali udział w dyskusjach nad ofertą specjalności spełniającą oczekiwania rynku pracy.

Wydział opracował plan badań (na rok 2013 szczegółowy z terminami) wszystkich interesariuszy dotyczący oceny marki uczelni. W ramach monitoringu postępów wdrożenia atrybutów marki przeprowadzone będą dwa typy badań. Pełne badanie atrybutów oceny wdrożenia atrybutów marki będzie realizowane w cyklu trzyletnim „Badanie atrybutów marki – 3”, w skrócie „BAM-3” (badani będą wtedy wszyscy interesariusze), natomiast w cyklu rocznym będzie prowadzone skrócone badanie atrybutów marki „Badanie atrybutów marki – 1”, w skrócie „BAM-1” (z wybranymi interesariuszami). Celem badania rocznego jest bieżący monitoring postępów wdrożenia, natomiast celem pełnego badania jest dogłębna analiza sytuacji szkół w zakresie wdrożenia atrybutów marki. Realizacja badań skróconych wynika z dążenia do optymalizacji wysiłku organizacyjnego i finansowego w realizacji badań. Cele badania: Ocena funkcjonowania uczelni, Ocena funkcjonowania uczelni, Badanie losów absolwentów (pół roku od ukończenia studiów), Badanie świadomości atrybutów marki. Należy sądzić, że Wydział wykorzysta wyniki tych badań do dalszej swojej działalności.

Z przedłożonych dokumentów wynika, że Wydział Zamiejscowy w Chorzowie WSB w Poznaniu spełnia wymóg § 67 ust. 4 oraz § 61 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, który mówi o reprezentowaniu studentów w co najmniej 20% w organach kolegialnych w tym przypadku w Radzie Wydziału oraz w Senacie Uczelni.

Studenci co semestr uczestniczą w ankietyzacji dotyczącej oceny nauczycieli akademickich. Za przygotowanie podsumowania otrzymanych wyników i raportu odpowiedzialny jest Prodzikan. Wydział dysponuje podsumowaniami po przeprowadzonych badaniach, lecz w raporcie nie ma żadnych sugestii dotyczących planowanych działań i proponowanych zmian. W trakcie spotkania studenci podkreślili, że są informowani o całościowych wynikach ankietyzacji. Dzięki temu ich zdaniem rośnie zainteresowanie studentów wypełnianiem ankiet.

Studenci podczas spotkania nie potrafili powiedzieć, czym zajmuje się Parlament Studentów RP oraz nigdy nie spotkali przedstawicieli związanych z tą organizacją. Przedstawiciele samorządu studenckiego podkreślali swoje zaangażowanie, jakie wnieśli w przeprowadzenie szkolenia dla nowoprzyjętych studentów.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji). Przewodniczący

Zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
Wiedza	+	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+/-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) System zarządzania kierunkiem studiów finansy i rachunkowość jest przejrzysty i zawiera proces opiniowania, konsultacji ze studentami, kadra akademicka i partnerami biznesowymi. Wydział prowadzi ocenę efektów kształcenia poprzez analizę wyników sesji egzaminacyjnych, procesu dyplomowania, procesu ankietyzacji, pozyskiwanie opinii partnerów biznesowych, studentów, nauczycieli akademickich.

2. W procesie budowania kultury jakości uczestniczą poprzez udział w pracach komisji ds. jakości kształcenia, Radach Wydziału, w procesie dydaktycznym, procesie ankietyzacji - kadra akademicka, studenci i przedstawiciele pracodawców każdej z prowadzonych specjalności na kierunku finansy i rachunkowość..

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	Wyróżniająco (6)	w pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1. koncepcja rozwoju kierunku		x			
2. cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		x			
3. program studiów		x			
4. zasoby kadrowe		x			
5. infrastruktura dydaktyczna		x			
6. prowadzenie badań naukowych		x			
7. system wsparcia studentów w procesie uczenia się		x			
8. wewnętrzny system zapewnienia jakości		x			

Kierunek finanse i rachunkowość ma pełne możliwości rozwoju z uwagi na stabilną o wysokich kwalifikacjach naukowych i zawodowych kadrę akademicką tworzącą minimum kadrowe a także ze względu na duże oczekiwania rynku pracy na wysoko kwalifikowanych specjalistów z zakresu finansów i rachunkowości. Program kształcenia tworzy możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia. Koncepcja kształcenia zorientowana na profil praktyczny wymaga dopracowania i uszczegółowienia. Należy zwiększyć udział zajęć zorientowanych na kształtowanie umiejętności zawodowych studenta a w szczególności zajęć prowadzonych w środowisku pracy lub zbliżonych do warunków w środowisku pracy. Wzmocnienia wymaga rola praktyk i staży zawodowych w procesie dydaktycznym.

